

Peto izvestje
mestne realke
v Idriji

za šolsko leto 1905/6.

Izdalo ravnateljstvo.

V IDRJI 1906.

Založila mestna realka.

Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Peto izvestje mestne realke v Idriji

za šolsko leto 1905/6.

Izdalo ravnateljstvo.

V IDRIJI 1906.

Založila mestna realka.

Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Vsebina:

	Stran
Nekaj fizikalnih poizkusov. Spisal Julij Nardin	5
Učni načrt za telovadbo na realkah. Preložil Iv. Bajželj	19
Šolska poročila. Sestavil ravnatelj dr. S. Beuk	
I. Učiteljski zbor	37
II. Učni načrt	39
III. Učne knjige za 1906/7	42
IV. Domače in šolske naloge	45
V. Učila	45
VI. Statistika	57
VII. Podpora učencev	59
VIII. Najvažnejši odloki c. kr. šolskih oblastev	60
IX. Kronika	61
X. Kako se je pospeševal telesni razvoj mladine	62
XI. Imenik učencev	63
XII. Naznanilo o začetku šolskega leta 1906/7	66

Nekaj fizikalnih poizkusov.

Spisal Julij Nardin.

V naslednjem opišem nekatere fizikalne poizkuse, ki sem jih proizvedel v tem šolskem letu. Ker nisem imel prilike, da bi pregledal vso tozadevno literaturo, ne morem trditi, da so naslednji poizkusi izvirni. Akotudi niso izvirni, nič ne de, ker je bolje, da se objavi zanimiva stvar večkrat, kakor nobedenkrat. Vsaj meni se zde ti poizkusi zanimivi in sicer ne samo zaradi pojavljajočih se prikazni, temveč tudi vsled tega, ker se jih na lahek način modificira. Zaradi zadnje lastnosti upam, da bodo ti poizkusi posebno tistemu kolegu strokovnjaku dobro došli, ki hoče navajati svoje dijake k samostojnemu raziskavanju.

Prva vrsta poizkusov.

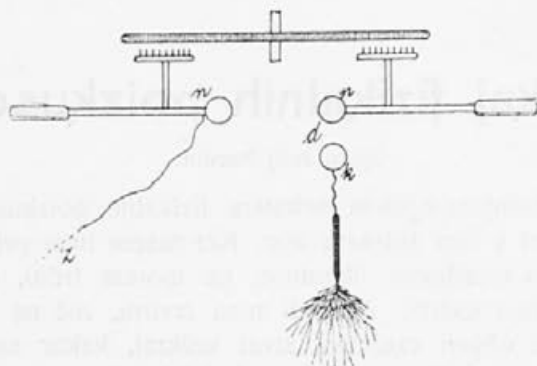
Pri poizkusih, ki sem jih proizvajal z električnim influenčnim strojem,* sem opazil, da se velikost žarečega šopka, ki se prikaže na koncu osti pozitivnega vodila, včasih znatno izpreminja. Ta prikazen me je zanimala, ker sem upal, da mi bo mogoče, kadar spoznam vzrok povečanja, napraviti z enostavnimi pripravi slične poizkuse kakor s Teslovim transformatorjem. Vzrok povečanja sem kolikor toliko spoznal, in sledeči poizkusi kažejo, da se mi je tudi nada, če ne popolnoma, vsaj deloma uresničila.

* * *

Prvo delo je bilo iskati vzrokov, vsled katerih se poveča žareči šopek. Težko ni bilo uvideti, da je šopkova velikost odvisna skoraj samo od električne napetosti. Nato pa je nastalo vprašanje po načinu povečanja električne napetosti na vodilu s kovinsko ostjo. Direktno se to težko doseže, na sledeči način pa z lahkoto. Pred kroglo p pozitivnega vodila postavimo v razdalji d kroglo

* Influenčni Töpler-Vossov stroj, s katerim sem proizvajal poizkuse, je dajal v ugodnih okoliščinah še iskre v 12 cm veliki izkrodalji.

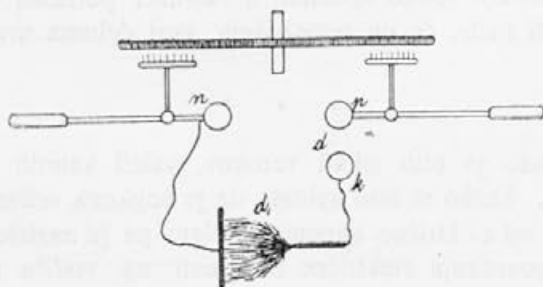
k nahajajočo se v elektrovodni zvezi z ostjo o , in zvežimo negativno vodilo n z zemljo. S tem dosežemo, da elektrika ne more skočiti od kroglice p na kroglo k , predno ni dosegla določene

Slika 1.

napetosti, ki je odvisna od razdalje d . Ako napravimo $d = 0$, pojavi se konec osti majhen vijoličast šopek. Ako raste d , postaja tudi šopek večji. Seveda se more d povečati le do gotove meje, ki je odvisna od stroja in od različnih okoliščin. Na ta način sem dobil šopke, ki so imeli do 4 cm dolgi polumer. Ti šopki pa se znatno povečajo, ako jim približamo roko. Njih polumer doseže velikost do 10 cm.

Ako približamo osti o namesto roke kovinsko ploščo pl , potem ko smo jo elektrovodno zvezali z negativnim vodilom n , dobimo še večje šopke. Sedaj pa se mora paziti, da plošča ne

Slika 2.

pride preblizu osti, v katerem slučaju bi dobili eno samo iskro namesto žarečega šopka. Poizkusi so pokazali, da je minimalna

razdalja d_1 rtastega konca osti od plošče, pri kateri razdalji še nastajajo šopki, odvisna od iskrodaljice d , in sicer se da ta odvisnost izražati s sledečo enačbo:

$$1) \quad d_1 = \alpha d.$$

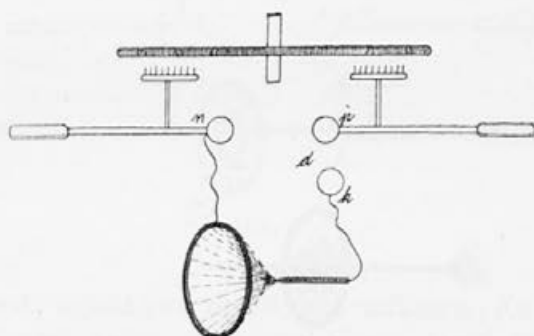
Pri tem pomenja α konstanto, ki je odvisna od okoliščin, ki se v njih vrši poizkus. Seveda velja ta enačba, dokler ne prekorači razdalja d gotove velikosti, kakor se vidi iz sledečih števil, ki sem jih dobil pri eni vrsti poizkusov.

Za $d = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18 \text{ mm}$ je bil $d_1 = 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 26, 37, 47, 59, 62, 74 \text{ mm}$. Pri tem vzgledu je $\alpha = 3$, in velja enačba le še za $d = 8 \text{ mm}$.

Da bi določil mejo za d , napravil sem mnogo poizkusov. Pri nekaterih sem našel mejo večjo, pri drugih manjšo kot 8 mm . Vse je kazalo, da je ta odvisna od mnogih okoliščin, ki jih nisem mogel natančno spoznati zaradi pomanjkanja merilnih priprav.

[V svrhu kratkega izražanja smatrajmo enačbo 1) kot splošno veljavno.] Žareče šopke dobimo vedno, ako je $d_1 > \alpha d$. Pri konstantnem d_1 dobimo najmanjše, kedar je $d = 0$. Šopek se poveča v istem razmerju, v katerem d raste. Najbujnejša je pa prikazen, ko je zmnožek αd enak daljici d_1 .

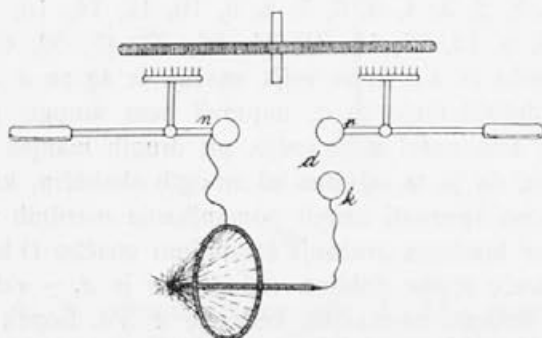
Ako nadomestimo krožno ploščo s kovinskim obročem, znači d_1 razdaljo med najbližjo obročevo in palično točko.

Slika 3.

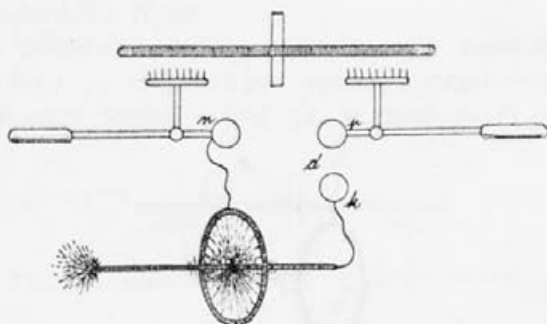
Rtasti konec osti lahko premaknemo v obročevo središče, ko je d_1 manjši kot obročev polmer. V tem slučaju dobimo lepo rozeto od žarkov, ki se razprostirajo od osti radialno k obroču. Kadar je αd enak daljici d_1 , tedaj je prikazen najlepša. Žarki segajo namreč do obroča v največji gostosti, in ako ska-

čejo iskre med krogljama p in k hitro zaporedoma, zdi se gledalcu, da se vrti rozeta krog palice. Ako odmikamo ost polagoma od obroča, švigajo žarki še vedno k njemu, tvoreč stožčev plašč, ki se pri gotovi razdalji odtrga od obroča in se polagoma izpreminja v navaden šopek, ki se čedalje bolj manjša. Pomikamo li v središču se nahajajočo ost naprej, tedaj nastane najprej obrnjen stožec s šopkom na temenu, ki postaja večji in večji in se tako izolira, da njegovi žarki ne švigajo več k obroču. K temu se

Slika 4.

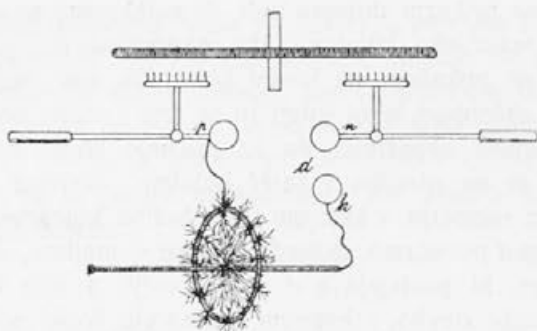
spenjajo le žarki, tvarjajoči se na onem delu palice, ki se nahaja v obročevi bližini.

Slika 5.

Pri teh poizkusih je bila palica s pozitivnim, obroč pa je bil z negativnim vodilom v elekrovodni zvezi. Z menjavanjem vodil se prikazani nekoliko predrugači. Ako je obroč* s pozitivnim,

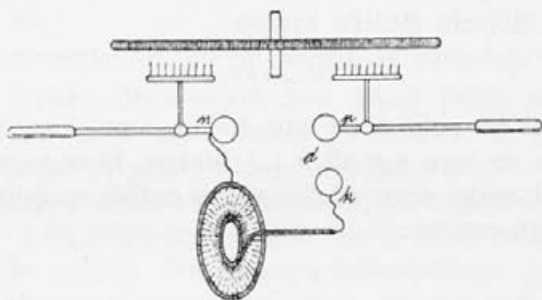
* Obroč, ki sem ga rabil pri teh poizkusih, je imel 15 cm velik premer in je bil kakor tudi vse druge priprave napravljen iz 2 mm debele železne žice.

Slika 6.

palica pa z negativnim vodilom v zvezi, sikajo žarki v šopkih, ki so po obročevem obodu enakomerno razdeljeni, deloma k palici, deloma pa v zrak, kakor kaže slika 6. Konec palice pa se žari.

Podobno lepe prikazni se pojavljajo, ako nadomestimo še ost pozitivnega vodila z majhnim obročem, ki ga ravno tako premikamo, kakor ost pri prejšnjih poizkusih. Sedaj pomenja d_1

Slika 7.

razdaljo med najbližjima obročevima točkama. Ko se nahaja mali obroč sredi velikega, dobimo krasen žareči kolobar. Če oddaljujemo obroča drug od drugega, dobimo vedno daljše stožčeve odseke, ki se polagoma odtrgajo od velikega obroča, da nastane naposled krog pozitivnega, to je majhnega obroča, lep žareč venec.

Ako nadomestimo obroča z dvema vzporednima palicama, tedaj sikajo žarki od ene palice normalno na drugo in tvorijo žareč trak.

Zanimive prikazni dobimo tudi, če nataknejo na ost pozitivnega vodila reakcijsko kolesce. Ako napravimo $d = 0$, opazimo najprej, da se prikažejo na koncu kolesovih osti majhni žareči šopki, ki se začenejo takoj vrteti in se vrte z vedno večjo brzino. Nekoliko pozneje zapazimo, da se pričnejo šopki bolj in bolj širiti, dokler se ne združijo v žareč kolobar. Širjenje šopkov se godi v tistem razmerju, v katerem raste brzina kolesovega vrtenja. Kakor hitro pa d povečamo, razpade kolobar v majhne, a v mnogoštevilne šopke, ki postajajo z d vedno večji, a njih število pojema. Najmanjše število, v katerem se morejo šopki pojavljati, je enako številu kolesovih osti.

Na podlagi prejšnjih poizkusov uvidimo, da nastanejo vsakokrat, ko se pojavi iskra v iskrovalji d , šopki na koncu osti reakcijskega kolesca, in da so šopki tem večji, čim večji je d . Vzrok drugih prikazni je pa protiučinek odbijajočega se elektrizovanega zraka in trajnost svetlobnega vtiska.

Omenjene prikazni si pojasnimo z reakcijskim kolescem z eno ostjo. Kakor vemo že od prej, nastane konec osti trajni šopek, če je $d = 0$. Ta šopek se začne vedno bolj vrteti in tudi vedno bolj širiti v ločnati obliki. Ako znači s dolžino žarečega loka, r kolesov polumer, v brzino vrtenja in τ čas trajnosti svetlobnega vtiska, dobimo sledečo enačbo:

$$2.) \quad s = \tau r v.$$

Ako ost na potu s ne žari trajno, temveč v p presledkih, tedaj vidimo na loku s p ali $p + 1$ šopkov, ki se nahajajo, če so presledki vsi enaki, drug od drugega v enakih razdaljah z . Tako dobimo drugo enačbo:

$$3.) \quad s = p z.$$

Iz enačbe 2) in 3) dobimo enačbo:

$$4.) \quad p z = \tau r v;$$

iz te se da p preračuniti, tedaj tudi število šopkov. Raste li v tako, da nastane ravno popolen žareč kolobar, tedaj imamo

$$5.) \quad s = 2\pi r \text{ in}$$

$$6.) \quad \tau v = 2\pi.$$

Te enačbe niso le v pojasnjevanje, temveč tudi v izvajanje praktičnih posledic. Kakor se razvidi iz zadnje enačbe, moramo poznati samo količino v za določevanje trajnosti svetlobnega vtiska.

Na bolj natančen način se določi τ , ako ima kolesce m osti, ki oklepajo enake kote. V tem slučaju dobimo že žareči kolobar z m -krat manjšo brzino vrtenja, kot v prejšnjem slučaju. To se zgodi seveda, če je $d = 0$. Je pa $d > 0$, tedaj se pojavljajo šopki v različnem številu. Z regulacijo iskrodalje d in brzine vrtenja v , se doseže, da se pojavi na kolobarju $2m$ stalnih šopkov. Za ta slučaj velja enačba

$$7.) \quad \tau = tn,$$

kjer znači t periodo isker, ki se pojavljajo v iskrodalji d , n pa celo število, ki je odvisno od v .

Označena prikazen, ki nastane pri najmanjšem v , to je za $n = 1$, nam omogoči najti τ s tem, da najdemo t . Za uporabo iskroštevca, ki ga hočem opisati na drugem mestu, določimo t na priprost način.

Na reakcijskem kolesu so prikazni bujne, ako se nahaja kolesce v središču kroga, ki je v zvezi z negativnim vodikom. Tu moram še omeniti, da kolesovo vrtenje neha, ako je perioda skakajočih isker velika. Da moremo tudi v tem slučaju določiti τ , pomagamo si s centrifugalnim strojem, ki vrti kolesce v poljubni hitrosti.

K tem poizkusom hočem uvrstiti še naslednja dva.

Ako držimo Geissler-jeve cevi poleg palice ali druge priprave, ali še bolje med dvema pripravama, se zasvetijo cevi vsakikrat, kadar se pojavi iskra v iskrodalji d .

Za drugi poizkus rabimo žarnico z odtrgano nitko. Ako jo napolnimo z elektriko in dahremo nanjo, tedaj zafosforescira zelenkasto od znotraj. Intenzivnost fosforesciranja je odvisna od trajnosti prikazni in sicer je tem večja čim krajša je ta. Trajnost fosforesciranja je včasih manjša, včasih pa večja kakor sekunda; odvisna je od množine vlage, ki se vsled dahrenja vleže na žarnično površje. Žarnica se mora polniti z jako napeto elektriko, kar se doseže tako, da skačejo iskre iz neke daljave na žarnični ovratnik. [Jasno je, da se mora žarnica polniti le v suhem zraku, da se ne izproži sprotoma.] Električna sikne skozi nit v skoraj brezračni prostor in se vleže na notranjo stran stekla. Zunanja stran postane pa vsled razdelbe nasprotno električna. Vlaga, ki se vleže na žarnično površino, zveže elektrovodno vse zunanje električne delce z nitko, po kateri se polagoma spaja notranja elektrika z zunanjo. Fosforesci-

ranje, ki se pri tem pojavi, je posledica nepretrganega izproževanja notranje elektrike. Taka žarnica nam služi tedaj kot akumulator elektrike, ki se spremeni na lahek način v svetlobo. Ta poizkus je tudi pripraven za pojasnjevanje fosforesciranja stekla pri Röntgenovih in drugih poizkusih.*

Iz opisanega razvidimo, da so te prikazni slične onim, ki se proizvajajo s Teslovim transformatorjem. Razlika med temi in onimi prikaznimi izvira iz tega, ker proizvaja pri opisanih poizkusih stroj istomerne toke z jako majhno gostoto, transformator pa izmenične toke z razmeroma veliko gostoto. Ravno radi omenjene lastnosti zde se mi poizkusi s strojem posebno pripravi za proučevanje prikazni napete elektrike. Pri teh poizkusih se vidi, da nastanejo veliki žarki le na pozitivni pripravi.

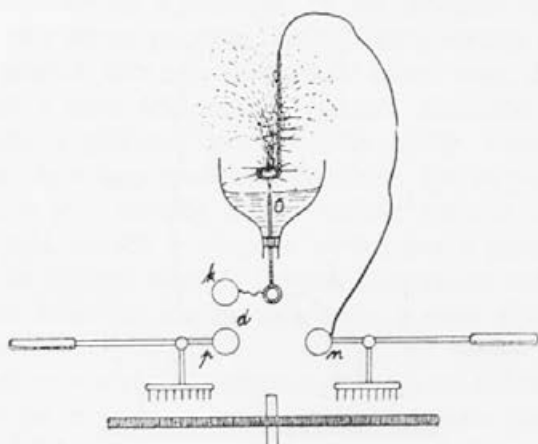
Druga vrsta poizkusov.

Iz opisanih poizkusov napravimo druge tem analogne, ako obkolimo osti, obročje in plošče s kako osamljajočo tekočino. Kjer so se prej pojavljali svetli žarki, pojavljajo se sedaj večidel tekočinini žarki. Ti poizkusi bi nam jako lepo ilustrirali prejšnje, ako bi ne bilo tekočinine kohezije in vztrajnosti, ki proizvzročujeta nove prikazni. Kjer smo dobili prej krasne šopke, dobimo sedaj le curke, ki včasih ne gredo na nasprotno električno pripravo, kakor bi se pričakovalo, ampak mimo nje. Od velikega števila teh poizkusov, ki sem jih napravil, hočem le par zanimivejših opisati. Predno pa to začnem, naj omenim še, da me je prof. Šantel opozoril na njih proizvajanje s tem, da mi je pokazal slične poizkuse, ki jih je opisal v izveštju goriške gimnazije leta 1883. Zanimali so me s teoretiškega stališča. Sestavil sem si neko teorijo, iz katere sem izvajal posledice, ki so bile glavni povod poizkusom te vrste.

Da obkolimo pripravo z osamljajočo tekočino, rabimo širokolijasto stekleno posodo z zamaškom, skozi katerega vtaknemo rtasto železno palico. To zvežemo elektrovodno s kroglo k , ki se nahaja v razdalji d pred pozitivnim vodilom p električnega stroja. Nad palično ostjo o pa pritrdimo majhen železen obroč z vertikalno palico, ki je v elektrovodni zvezi z negativnim vodilom n . V posodo vlijemo toliko terpentinovnega olja, da se pokrije palična ost. Ako zaženemo stroj, ko smo napravili $d = o$,

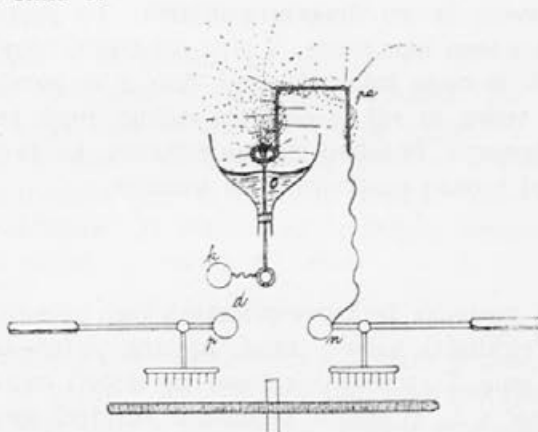
* Slične poizkuse čitam tudi v mesečniku „Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht“ leta 1905 na str. 31.

se vzdigne curek od osti, smukne skozi obroč in se razprši v mnogo kapljic. Večji del teh kapljic skoči na obročevno palico, in sicer ali naravnost ali pa še le potem, ko so se parkrat zavrtile

Slika 8.

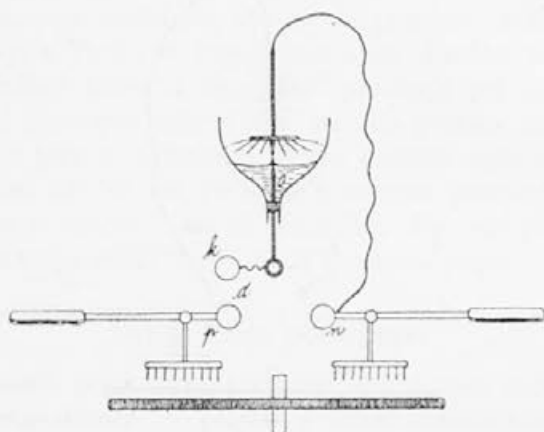
krog nje; druge pa poskačejo na bližnje predmete (posebno na dobre prevodnike elektrike). Lepo se vidi vrtenje kapljic krog palice, ako je ta v bližini osti dvakrat pravokotno upognjena, kakor kaže slika 9.

Slika 9.

Tekočina, ki se vleže na palico, provzročuje novo prikazen. Normalno na palici zrastejo iz tekočine dolge niti, ki se sučejo krog palice po njej navzdol polzeč. S povečanjem daljave d dosežemo, da se curek razprši v večje kapljice.

Ako nadomestimo obroč s kovinsko krožno ploščo, nabere se vsa curkova tekočina na spodnjo stran plošče in se razširi navadno do roba, od koder se odstrani v radialnih nitih, ki tvorijo večidel med seboj enake kote. Ako je plošča v posodi,

Slika 10.

segajo niti do tekočininega roba, ki se nahaja, ko je stroj v teku, vedno višji nego takrat, ko stroj miruje. Ako prekorači iskrodalja d gotovo veličino, se pojavi med ostjo oziroma ploščo iskra pri prvem in pri drugem poizkusu. To pojavljanje iskre proizvaja v temi lepe efekte. V hipu, ko švigne iskra, se zablišče kapljice, niti in curki kakor demanti. Ako d še povečamo, vname se curek v zraku, in zdi se nam, da vidimo pred seboj majhen bljuvajoč ognjenik. Posebno lepa je prikazen, ko se vname tekočina tik pod krožno ploskvijo le za trenotek.

* * *

Vzrok postanka žarkov v pripravah vseh opisanih poizkusov so stoječi električni valovi; žarek nastane vedno tam, kjer se nahaja vrh vala. To trditev dokažemo na sledeči način: Vzemimo železen obroč s $\frac{1}{2} m$ dolgim premerom. Na dveh njegovih točkah pa pritrdimo Geisslerjevo cev tako, da se nahaja njena os v tetivi, ki veže obe točki. Ako zvežemo obroč s kroglo k , ki se nahaja v gotovi razdalji pred kroglo p pozitivnega vodila električnega stroja, in ako zvežemo negativno vodilo z zemljo, se utegne sledeče pripetiti. Ko se pojavi med k in p iskra, se zasveti cev ali skozinskoz, ali le na koncih, ali pa se sploh ne zasveti.

Cev se zasveti skozinsko, ako se nahaja eno pritrdišče na vozlu, drugo na vrhu vala, na koncih se zasveti, kadar sta obe pritrdišči na vrhah, nikjer pa se ne zasveti, ako sta pritrdišči na vozlih. Ti valovi se širijo seveda v prostoru, in jih moremo zasledovati s kohererjem ali z drugo pripravo. Za njih zasledovanje uporabljam telefon, na katerem sem pritrdil kovinski obroč tako, da sta konca pritrdjena vsak z enim telefonovim vijakom. Električni val se pojavi v telefonu s pokom. Širjenja valov nisem mogel preiskati natančno, ker sem sam proizvajal poizkuse. Toliko pa sem mogel konstatirati, da je v največji daljavi učinek tistikrat največji, ko se nahajata oba obroča s svojima središčema v premici, stoječi pravokotno na njihovi ravnini. Telefon kaže valove tudi, ako pritrdimo premo kovinsko kratko žico samo z enim vijakom, ali še celo brez vsakeršne priprave.

V zadnjem slučaju je telefonova občutljivost nekoliko manjša. Občutljivost pa moremo v vseh slučajih znatno povečati, ako elektriziramo telefon, kar napravimo tako, da skoči nekoliko iskric na vijaka. Pri tem ima telefon vlogo kondenzatorja, na katerega vplivajo valovi z veliko intenzivnostjo.

* * *

Vetromnogozvok.

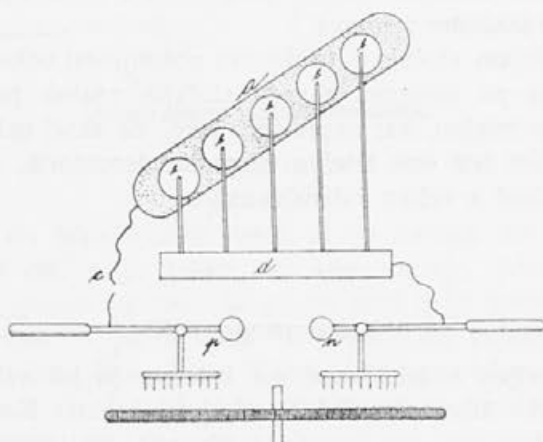
Opremljen s telefonom, na katerem je bil velik obroč iz 1 mm debele žice, sem šel k odprtemu oknu. Ko je pripihal lahen vetrič, slišal sem iz telefona krasne zvoke. V prvem trenutku se mi je zdelo, da igra nekje polifon, a kmalu sem se prepričal, da izvablja veter te zvoke iz obroča. Telefon je tu le resonančna skrinjica. Ti glasovi se izvablajo umetno z rahlim pihanjem na obroč.

Iskroštevec.

Pri mnogih preiskavah električnih učinkov je potrebno vedeti, koliko isker se pojavi v sekundi med vodiloma električnega stroja. V ta namen nam služi v naslednjem opisana priprava.

Ta priprava, ki jo hočemo imenovati „iskroštevec“, v bistvu ni nič drugega kot kondenzator z eno stalno in z eno gibljivo ploščo, ki je pritrdjena na prožni palici. Deluje po principu interference. Ako zvežemo elektrovodno eno ploščo z enim, drugo pa z drugim vodilom električnega stroja, privlačuje, — ko deluje stroj —, stalna plošča gibljivo, ki pa takoj odskoči, ko se ploskvi

izprožita, to je, ko se med vodiloma prikaže iskra. Razvidno je, da vsak izprožljaj takorekoč sune gibljivo ploskev, ki niha potem vsled prožnosti dalje, in da niha ta ploskev tistikrat z največjo amplitudo, ko imajo pojavljajoče se iskre enako periodo, kakor ploskvini samonihaji. Za našo pripravo je važno to, da moremo sklepati iz maksima amplitude tudi na periodo isker, ki je v tem slučaju enaka periodi nihajev. Ta se pa more določiti enkrat za vselej. Ni težko uvideti, kako se da ta priprava izpopolniti. Najprej napravimo več gibljivih ploskev, od katerih vsaka niha z drugo periodo, potem opremimo še vsako palico teh ploskev s porivalom (Schieber), da jih poljubno skrajšamo oziroma zdaljšamo. Tako dobimo pripravo, ki nam omogoči v določenih mejah

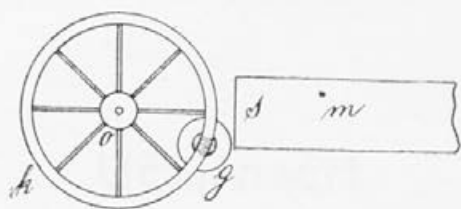
Slika 11.

spoznavati vsako periodo pojavljajočih se isker. Seveda morajo imeti porivala kazalce, ki kažejo na skalo z empirično določenimi periodami. Šematična slika 11. nam predstavlja iskroštevč brez porival. a pomenja stalno ploskev, ki je z žico c v zvezi z vodilom p , b so pa na prizmi d pritrjene gibljive plošče, ki je z njimi in z vodilom n v elektrovodni zvezi.

Termomagnetična priprava.

Ta priprava nam kaže, kako se pretvarja gorkotna energija v mehanično gibanje. Sestavljena je iz lahko se vrtečega kolesca k z bakrenimi šprikljami in z železnim obročem, dalje iz močnega magneta m in iz gorilca g . Kolesce je vrtljivo krog stalne verti-

kalne osti o v vodoravni ravnini, v kateri se nahaja tudi magnet, ki leži z enim polom poleg kolesovega kolobarja.

Slika 12.

Kolobar postane po razdelbi magnetičen in se postavi tako, da je, recimo, njegov južni pol najbližji severnemu polu s stalnega magneta m . Ako ogrejemo obroč poleg njegovega južnega pola do razžarenja, tedaj se pomakne ta nekoliko proti žarečemu delu in posledica tega je, da se kolesce zasučé v smeri od gorilca proti magnetu. Ako je gorilec vedno na enem mestu, se ponavlja prikazen enakomerno, in sicer se vrši gibanje nepretrgoma ali v skokih. Na prvi način se vrši to, ako je gorilec bolj oddaljen od njega. Skoki so tem večji, čim oddaljenejši je gorilec od magnetnega pola. Ko je bila razdalja pri nekaterih poizkusih približno četrtno kroga velika, začelo je kolesce se sukati na nasprotno stran. Te prikazni nisem mogel natančno zasledovati, ker je bilo kolesce, s katerim sem proizvajal te poizkuse, jako primitivno. Kolobar, ki sem ga navil s $\frac{1}{2}$ mm debelo žico, je bil 2 mm debel in je imel 7 cm velik premer.

Učni načrt za telovadbo na realkah.*

Preložil Iv. Bajželj.

Smoter.

Vsestranska in enakomerna okrepitev telesa, utrjenje zdravja; duševna bodrost in svežost, vzgoja k zavednemu, volji pokornemu kretanju, k spretnosti, pogumu, vztrajnosti in redu.

I. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Uvrstitev. Izmena ustopa z obrati. Urejeno premikanje. Stoj! z obratom. Enostavne vrstitve. Razmak.

Proste vaje. a) V navadnem ustupu in v koračnih ustopih enostavne vaje z laktmi in bedri, pa tudi v zvezi. Poskakovanje na mestu. Vpogibanje trupa, tudi v zvezi z vajami lakti.

b) Postopna hoja. Hoja s koračno izmeno. Zibalna hoja. Zibalni tek. Trajni tek do 3 minut.

c) Vaje z lesenimi palicami. Enostavni načini dviganja lakti, tudi ena lakt skršena.

* Ministrstvo za uk in bogočastje je izdalo z odlokom z dne 12. februarja 1897, št. 17.261 ex 1896, učni načrt za telovadbo na gimnazijah, realnih gimnazijah in realkah. V opombi omenja odlok, da se vaje, ki so določene za osmi gimnazijski razred, razmeram primerno porazdelijo v sedmi realčni razred. Zato sem sprejel v ta učni načrt dokaj vaj iz osmega razreda v sedmi razred.

Pri prevajanju sem se mnogo oziral na terminologijo, ki jo rabi Brunet v svoji knjigi „Telovadba za ljudske šole“. Nekaj izrazov mi je dal gosp. prof. dr. Jos. Tominšek, ki je pregledal tudi rokopis. Za oboje mu izrekam najiskrejšo zahvalo. Druge izraze pa sem poiskal sam.

Pripominim naj še, da ne smatram te terminologije kot edino prave in dovršene, ampak naj je le prispevek k enotni slovenski terminologiji za telovadbo, ki si je želimo. Učnemu načrtu sem dodal tudi del inštrukcij, ki so bile izdane tudi z zgoraj omenjenim odlokom od ministrstva za uk in bogočastje.

Dolga kolebna vrv. Izpodtekanje. Poskakovanje v vrvi, tudi z obrati. Vtek in poskakovanje. Tekanje pod vrvjo. Odtek. Vtek, poskoki in odtek. Tek čez vrv. Skok pod vrv in poskoki do „trenutka pod vrvjo“.

Prosti skok. Iz stoje do 1 m, z zaletom do 2 m daleč. V drugem tečaju z zaletom do 90 cm visoko.

Razovne lestve. Vesna stoja. Stegnjena vesa. Vaje z bedri v vesi. Veskanje v stegnjeni vesi z različnimi prijemi (izvzemši podprijem). Skršena vesa z odpahom v različnih dobah. Spuščanje iz skršene vese.

Poševne lestve. Stopanje po lestvi vzlic in vznak. Veskanje v enostavnih načinih.

Navpične lestve. Stopanje po lestvi vzlic.

Plezala. Predvaje za plezanje. Plezanje po enem drogu. Izmena plezalnega sklepa na enem drogu in na dveh drogih. Skršena in stegnjena vesa na enem in na dveh drogih (vrveh).

Bradla. Stranska upora. Stranski sed. Notranji prečni sed za roko, tudi s premikanjem navzad. Upora. Vaje z bedri. Sukanje trupa. Predvaje k prevratu.

Igre, razne.

II. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Hoja v čelni vrsti. Hoja v zastopu po različnih črtah, tudi v vrstini zbor. Vrstitve prvega reda. Kroženje. Zavoji. Obrati med hojo.

Proste vaje. a) V različnih ustopih in iz njih, tudi v stoji na eni nogi: vaje z laktmi in bedri in poskoki. Izmena ustopov s poskoki. Vaje trupa.

b) Hoja z dviganjem kolen, z iztezanjem in z noževanjem. Trokoračno poskakovanje. Trajni tek do 4 minut.

c) Vaje z lesenimi palicami. Dviganje lakti, posebno z istovrstnim krčenjem druge lakti.

Dolga kolebna vrv. Izpodtekanje in tek čez vrv istovrstno dveh učencev. Poskoki na eni nogi.

Prosti skok. Iz stoje do 1,5 m, z zaletom do 2,5 m daleč; z zaletom do 100 cm visoko.

Koza. Razkreča čez kozo prve velikosti vzdolž in na šir do 120 cm na visoko.

Razovne lestve. Sukanje trupa. Kratko kolebanje. Skršena vesa. Izmena prijema s $\frac{1}{4}$ zasukom lakti. Kolebanje v vesi. Veskanje, posebno na klinih.

Poševne lestve. Poskakovanje kvišku po lestvi. Veskanje navzgor v večji meri, tudi navzdol.

Navpične lestve. Poskakovanje kvišku po lestvi. Zdrknjenje nizdol. Stopanje z obkroževanjem.

Plezala. Plezanje po eni vrvi. Plezanje s prijemom na dveh drogih (vrveh). Vprečno plezanje. Prevrati.

Drog. Izmena prijema in vese v vesni leži, v enostavnih načinih. Vesna leža in vesna izmena iz vesne stoje. Skršena vesa z odpahom. Poskok v uporo. Kolobarni odkoleb. Kolenja ležna vesa iz vesne stoje. Prevrati, tudi s pretezo ene noge ali obeh.

Krogi. Spuščanje v vesno stojo. Kroženje v vesni stoji. Krčenje lakti v vesni leži in iz vesne stoje. Guganje v vesi. Kratko kolebanje. Kolebanje z odpahom. Vesa na spodnjih laktih. Vesa na zgornjih laktih. Prevrati. Guganje v previsnih vesah (poizkusoma).

Bradla. Notranji prečni sed pred roko, tudi s premikanjem naprej. Vaje z bedri v upori. Predvaje za kolebanje v upori. Enostavni prevrati.

Igre, razne.

III. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Vrstitve k srednjim. Vrstitve s kroženjem. Vrstitve med hojo. Zavoji okrog srede. Zavoji v bočnih vrstah. Zavoji med hojo. Vrstitve in hoja v zastopu iz kroga. Zveza obratov, vrstitev in zavojev.

Proste vaje. a) Vaje z laktmi in bedri in poskakovanje, posebno v stoji na eni nogi. Tek z noževanjem. Poskakovanje v počepu. Izstopi s krčenjem stojnega ali izstopajočega bedra. Izpad vstran in naprej. Vaje trupa tudi v zvezi z izstopi.

b) Hoja z mahanjem beder, tudi po iztezanju. Poskok v zvezi z znanimi koračnimi načini. Dvojno trokoračno poskakovanje. Trajni tek do 5 minut.

c) Vaje z ročki. Za prvi in drugi razred določene proste vaje se izvajajo z ročki, po 1 kg težkimi.

č) Vaje z lesenimi palicami. Stopanje na palico. Noženje čez palico v predkoračni ustop brez privzdiganja rok ali z njim. Prestopanje. Prestopanje in noženje v izmeni.

Prosti skok. Iz stoje in z zaletom do 3 m daleč. Iz stoje do 90 cm in z zaletom do 110 cm visoko. Skok v daljavo in višino, tudi s $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ obratom ob doskoku.

Koza. Poklek. Odskok naprej iz pokleka. Razkreča z zaletom čez kozo prve velikosti do 130 cm visoko.

Razovne lestve. Dvoveskanje na mestu. Izmena prijema, tudi s $\frac{1}{2}$ zasukom lakti, v enostavnih načinih. Kolečno veskanje na mestu. Vrtenje v vesi. Veskanje na dveh lestvah.

Poševne lestve. Stopanje na spodnji strani. Povlek navzgor v ležni opori na spodnjih laktech. Veskanje navzgor po klinih.

Navpične lestve. Veskanje navzdol v skrčeni vesi s pritisnjenimi nogami ob lestvenicah. Vesa vznak. Stopanje vznak.

Plezala. Iz sklepa na enem drogu izmena v razpeto veso na treh drogih. Plezanje na enem drogu ali na dveh drogih z istočasnim prijemom (le navzgor). Vprečno plezanje z izogibanjem. Veskanje navzdol in navzgor v stegnjeni vesi na dveh drogih ali vrveh. Plezanje v razpeti vesi. Oklepni in upiralni sklep in plezanje v njih.

Drog. V vesni leži izmena prijema in vese enolahč, pri nekaterih vajah obelahč. Veskanje in dvoveskanje v razpeto veso. Trajna skrčena vesa, tudi kot prečna vesa. Izmena prijema v vesni stoji. Izmena vese obelahč v vesni stoji. Kolebanje v stegnjeni vesi (zmerno). Vesa na spodnjih laktech vznak. Izmena prijema v kolenji leži s kolebom ali brez njega. Kolenji vzkoled poleg rok ali med rokama. Odnožni sed poleg roke. Kolobarni vzkoled (poizkusoma). Zasuk v sed med rokama, tudi s sednim odkolebom vzad. Kolebanje v vesi na spodnjih laktech in v vesi na zgornjih laktech s prijemom. Prevrati.

Krogi. Kolebanje v skrčeni vesi. Odskok na koncu zakoleba iz skrčene vese. Kroženje v stegnjeni vesi, pričeto iz vesne stoje. Kolebanje v stegnjeni vesi z določenim ustopenjem. Kratko kolebanje, kolebanje v krogu in kolebanje (z odpahom) v vesi na spodnjih in na zgornjih laktech. Prevrati, posebno guganje v previsnih vesah.

Kolotek. Galopno poskakovanje v stran. Tek in vzlet v vesi in v vesi na spodnji lakti s prijemom. Tek z noženjem v loku. Tek s sukanjem. Zvon.

Bradla. Dviganje trupa. Izmena zunanjega seda pred roko brez medkoleba. Koleč v upori tudi z držami beder in z vajami beder. Premikanje navzad z zunanjimi sedi. Zanožka iz koleba

in iz zunanjega seda pred roko. Prevrati navzad iz vesne stoje in iz razkrečnega seda z mezinčnim prijemom.

Igre, razne.

IV. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Zavoji z večjimi vrstami. Zavoji okrog raznoimenskih kril. Zavojna zvezda. Za $\frac{1}{4}$ obratom vrstitve. Hoja v poševnih vrstah. Osminka obrata med hojo. Hoja v osmici. Tvoritev vrstnega zbora z istočasnim obratom več učencev.

Proste vaje. a) Vaje z bedri med poskakovanjem. Noženje v loku. Kroženje z bedri. Noženje s hipnim krčenjem nog in kolen. Iz počepa: izstopi, poskakovanje v razne ustope in izpadi. Istočasno sukanje in vpogibanje trupa.

b) Mahalni poskok. Trajni tek do 6 minut.

c) Vaje z ročki. Za drugi in tretji razred določene proste vaje se izvajajo z ročki, po 1 kg težkimi.

č) Vaje z železnimi palicami. Vaje, ki so predpisane za I. razred z lesenimi palicami, se vadijo zdaj z železnimi, po 2 kg težkimi.

Prosti skok. Iz stoje in z zaletom, zadnje do 3,5 m daleč. V višino iz stoje, z zaletom do 120 cm. V daljavo z zaletom, od 80 do 100 cm visoko. Prosti skok iz stoje s $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ obratom, z zaletom samo s $\frac{1}{2}$ obratom in sicer z odpahom iste noge, kamor se izvrši obrat, do 2 m daleč.

Naskakovanje. Skok z zaletom čez zgornji rob deske, ki je od 60 do 110 cm visoka. Takisto čez vrvco, od 90 do 170 cm visoko.

Koza. Počep na obeh nogah. Z zaletom kreča čez kozo druge velikosti do 130 cm visoko. Pri zmerni visokosti kreča s $\frac{1}{4}$ obratom na doskočišču. Kreča iz stoje do 120 cm visoko.

Razovne lestve. Razpeta vesa in vaje z bedri v tej vesi. Izmena vese. Izmena prijema, posebno s $\frac{1}{2}$ zasukom lakti. Zasuki v vesi ($\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$), z eno roko se spusti in po zasuku zopet prime. Prevrati. Veskanje v stegnjeni vesi, tudi ena roka s spodnjim prijemom. Veskanje v razpeto veso in v razpeti vesi. Dvo-veskanje na lestvenicah. Veskanje z zasukom, zasuk vselej v nasprotno stran, s premikanjem naprej.

Poševne lestve. Upirkanje spredaj navzdol v ležni upori vznak. Povlek navzgor s preprijemanjem v ležni upori na spodnjih

lakteh vzlic. Upirkanje zadaj navzdol v ležni upori vzlic s preprijemanjem. Veskanje navzgor, tudi na klinih. Stopanje na spodnji strani z istoročnimi prijemi.

Navpične lestve. Stopanje vzlic, tudi s prestopanjem dveh klinov. Stopanje vzlic s prijemom ene roke. Stopanje navzdol v vesni stoji. Veskanje navzdol v skrčeni vesi s pritisnjenimi nogami ob lestvenicah. Istoročna izmena prijema v vesni stoji na klinu. Stopanje vznak z raznoročnimi prijemi.

Plezala. Krčenje lakti v vesi na dveh drogih. Veskanje navzdol in navzgor na dveh drogih (vrveh). Veskanje navzdol na enem drogu. Veskanje navzdol in navzgor na eni vrvi. Dvoveškanje navzdol na dveh vrveh.

Drog. Krčenje lakti, izmena prijema in vesno sukanje v stegnjeni vesi. Kolebanje v vesi na zgornjih lakteh s prijemom in na spodnjih lakteh. Kolenje kolo, zgornja lakt na drogu. Odnožni sed, tudi med roki. Kolenje kolo med rokama in poleg rok. Kolenji vzkoleb z dvojnimi in s spodnjim prijemom. Kolenja ležna vesa, obe bedri poleg rok. Kolobarni vzkoleb z različnimi prijemi in pri različni višini droga. Kolobar vzlic navzad. Zasuk v sed poleg rok. Kolebanje v stegnjeni vesi. Prevrti, tudi v preveso. Kolebanje v previsni vesi.

Krogi. Kroženje v stegnjeni vesi, v vesi na spodnjih in zgornjih lakteh. Kolebanje v stegnjeni vesi brez odpaha, tudi s sunkom beder. Kolebanje v stegnjeni vesi z odpahom in obratom pri predkolebu. Krčenje lakti, tudi z vajami in držami beder. Kratko kolebanje in kolebanje v skrčeni vesi. Izteza lakti v skrčeni vesni leži vznak. Iz kolebanja v stegnjeni vesi odskok koncu zakoleba. Prevrat, tudi iz kratkega koleba v stegnjeni vesi. Prevrat iz stojne vese na spodnjih lakteh vzlic in vznak. Prevesa. Iz kolebanja v skrčeni vesi z odpahom pri predkolebu prevrat v previsno veso.

Kolotek. Navidezni tek naprej. Kroženje vstran in naprej na dveh lestvah.

Bradla. Upirkanje in uporno poskakovanje v ležni upori in v upori. Kalebno upirkanje na mestu. Premikanje naprej z zunanji sed. Zunanji sed pred roko in za njo v izmeni. Izmjena ježe za roko brez medkoleba. Zanožka in prednožka, tudi po kolebanju z vajami beder. Upora na spodnjih lakteh. Prevrat navzad iz krečnega seda s palčnim prijemom. Iz stoje prevrat na-

vzad s palčnim ali mezinčnim prijemom v krečni sed. Iz krečnega seda prevrat navzad v krečni sed (vreteno).

Igre, razne.

V. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Najvažnejše že znane redovne vaje, posebno za razmaknjeno nastavo.

Proste vaje. a) Obrati med poskakovanjem v razne ustoje. V stoji na eni nogi krčenje beder in hipno krčenje kolen z istočasnimi vajami prostega bedra. Trajno poskakovanje na eni nogi z istočasnimi vajami prostega bedra. Vaje trupa s poskakovanjem in z obrati med poskakovanjem.

b) Trajni tek do 8 minut.

c) Ročki. Za III. in IV. razred določene proste vaje se izvajajo z ročki, do 1.5 kg težkimi.

č) Železne palice. Za II. razred z lesenimi palicami določene vaje se izvajajo z železnimi, po 2 kg težkimi palicami, tudi v protistopu z enakimi ali neenakimi vajami.

Prosti skok. Iz stoje in z zaletom, zadnje do 4 m daleč. Skok v višino iz stoje in z zaletom, zadnje do 130 cm. V višino in daljavo čez dve vrvci z zaletom. Skok z zaletom in obratom 2.5 m daleč, 110 cm visoko.

Naskakovanje. Skok z zaletom čez zgornji rob, od 60 do 120 cm visoke deske. Čez vrvco, od 100 do 180 cm visoko.

Koza. Kreča z zaletom čez kozo druge velikosti do 140 cm, iz stoje do 130 cm. Pri zmerni visokosti kreča s $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ obratom na doskočišču. Skrčka ne preveč visoko (pomoč!). Zanožni odkoleb. Kreča čez kozo vzdolž pri odpaljnjeni deski.

Konj. a) Iz ježe za rokama in pred njima sklepanje beder. Strig za roko in pred njo. Kroženje enega bedra iz ježe.

b) Konj všir. Upora, z vajami beder, z dviganjem trupa. Odnožni sed. Previs. Počep. Skrčka. Počep z odnoženjem. Skrčka z odnoženjem. Krečna stoja. Prednožni sed. Prednožka. Odbočka. Skrčena zanožka. Zanožka. Previs v zvezi s skrčko in odnoženjem.

c) Konj vzdolž. Odnnoženje z enim bedrom. Prednožka z odpahom ene noge. Ježa z zanožnim odkolebom. Stranska upora, z odnoženjem in odnožnim sedom.

Podkoleb na drogu. Iz vesne stoje čez vrvco, od 80 do 120 cm visoko.

Razovne lestve. Raznoročna izmena prijema s pol zasukom lakti med dvema lestvama. Istoročna izmena prijema s $\frac{1}{4}$ zasukom lakti. Prevrat iz kratkega koleba. Veskanje v stegnjeni vesi, posebno med dvema lestvama, na eni lestvi s spodnjim prijemom obeh rok. Veskanje z izmeno prijema in $\frac{1}{4}$ zasukom lakti. Veskanje v skrčeni vesi na klinih.

Poševne lestve. Upirkanje spredaj navzgor v ležni upori vzlic s poprijemanjem. V ležni upori vznak upirkanje vzad navzgor. Veskanje navzdol s spodnjim prijemom. Dvoveskanje navzdol na lestvenicah.

Navpične lestve. Stopanje vzlic z istoročno izmeno prijema. Veskanje navzdol v skrčeni vesi s poprijemanjem. Stopanje navzdol v vesni stoji. Dvoveskanje navzdol z oklenjenimi bedri. Veskanje navzdol v skrčeni vesi s pritisnjenimi nogami ob lestvenicah in s prekprijemanjem.

Plezala. Plezanje z oklepnim in upiralnim sklepom. Veskanje navzdol v skrčeni vesi.

Drog. Izmjena prijema in vese v stegnjeni vesi. V stegnjeni vesi razpenjanje in dvoveskanje v razpeto veso. Zasuki v vesi, z eno roko se spusti in po zasuku zopet prime. Kolenja ležna vesa iz naskoka z raznimi prijemi. Kolenja ležna vesa na enem bedru poleg raznoimenske roke. Kolenji vzkoieb navzad iz kolebanja v kolenji ležni vesi. Odnožni sed poleg roke in med rokama, nato kolenji vzkoieb ali kolenje kolo. Kolebanje v previsnih vesah iz vesne stoje, nato kolenji vzkoieb. Kolobarni vzkoieb ali vzos v razovno ležo vzlic. Kolobar vzlic navzad. Naupor sunkoma iz vesne stoje z zgornjim prijemom. Kolebanje v vesi na spodnjih laktih in v skrčeni vesi. Prevrti iz skrčene vese.

Krogi. Izmjena vese na spodnjih laktih vzlic in vznak. Kratko kolebanje v vesi na spodnjih laktih vznak. Iz kolebanja v skrčeni vesi (v pravem kotu) popolno krčenje lakti. Iz kolebanja v stegnjeni vesi krčenje lakti v pravi kot. V skrčeni vesi izteza ene lakti. Kolebanje v zapleteni upori. Krčenje lakti v ležni upori vznak. Prevrti iz skrčene vese in iz vese na spodnjih laktih.

Kolotek. Tek navzad. Kroženje vstran in naprej, tudi v vesi na eni lestvi.

Bradla. Upirkanje in uporno poskakovanje v razpeto uporo. Kolebno upirkanje na mestu. Uporno poskakovanje med kolebom na mestu v zunanje sede. Iz krečnega seda za roko vzkoieb in sklep beder. Izmjena sedov za roko brez medkoleba. Strig za

roko. Zanožka iz zunanjih sedov za roko. Prednožka z obratom. Zunanji sedi pred roko in za njo s kolebanjem v upori na spodnjih laktech, tudi s premikanjem naprej. Zanožka iz koleba v upori na spodnjih laktech brez odpore. Izmena iz stegnjene upore v uporo na spodnjih laktech (najprej v ležni upori). Predvaje h kroženju desnega bedra v levo in levega v desno stran (na koncu bradle). Iz krečnega seda prevrat naprej v vesi na spodnjih laktech.

Igre, razne.

VI. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Najvažnejše oblike za razmaknjeno nastavo, potrebno pri prostih vajah in za vaje med hojo po teku.

Proste vaje. a) Izstopi s krčenjem stojnega bedra in z istočasnim obratom. Izpadi z obratom. Protiustopi. Vaje z bedri v počepu in iz počepa.

b) Trajni tek do 10 minut.

c) Vaje z ročki. Za IV. in V. razred določene proste vaje se izvajajo z ročki, po 1·5 kg težkimi.

č) Železne palice. One vaje, ki se izvajajo v III. razredu z lesenimi palicami, se vadijo v tem razredu z železnimi, po 2 kg težkimi, in sicer v protiustopu in različne vaje.

Prosti skok. Skok v daljavo in v višino iz stoje in z zaletom, zadnje čez 4 m daleč, oziroma čez 130 cm visoko. Skok čez dve vrvci. Skok z obratom, z zaletom, v daljavo do 3 m, v višino do 120 cm. Skok med dvema vrvicama.

Naskakovanje. Skok čez zgornji rob deske, od 60 do 130 cm visoko. Čez vrvco od 100 do 200 cm visoko.

Koza. Kreča čez kozo druge velikosti do 150 cm, skrčka do 120 cm. Kreča s $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ obratom na doskočišču do 130 cm visoko. Kreča z odrinjeno desko in tudi čez vrvco, (napeto med kozo in desko), od 80 do 120 cm visoko. Prosti skok (čez kozo prve velikosti vzdolž) z odpahom ene noge in z razkrečo pri zmerni višini.

Konj. a) Izmena prečnega seda za roko in pred njo. Kroženje z bedri iz prečnega seda. Zanožka in prednožka iz prečnega seda za (pred) roko. Prednožka iz ježe za roko. Previsna upora in upirkanje v tej.

b) Konj všir. Odnožni odsed (s privzdigom roke). Prekožji zased. Skrčka iz upore. Rogovila. Skrčka z odnoženjem v

uporo vznak. Kreča (pomoč!). Prednožni odsed. Odbočka, tudi v uporo vznak. Stoja z vpognjenim trupom. Skrčka z zanožnim odkolebom. Odnožni sed z odpahom ene noge in s prijemom ene roke. Enostavno kolebanje. Predvaje k prostemu skoku s hipnim prijemom (pomoč!).

c) Konj vzdolž. Odnožka. Prednožka z odpahom obeh nog. Ježa, počep in sed vzad brez zanožnega odkoleba in z njim. Počep z uporo lakti. Prosti skok v ježo. Odskok iz počepa in iz ježe.

Podkoleb na drogu. Iz vesne stoje in iz kolebanja v skrčeni vesi čez vrvce, od 90 do 140 cm visoko.

Skok s krogov. Po skrbni pripravi skok iz vzvišenega prostora (konj, koza) čez vrvco, od 90 do 150 cm visoko.

Skok čez bradlo. Predvaje k zanožki. Zanožka (kot stranski skok).

Razovne lestve. Raznoročna izmena prijema s $\frac{1}{2}$ in $\frac{3}{4}$ zasukom lakti. Sukanje v vesi (eno roko spusti in po zasuku zopet prime), poizkusoma tudi s $\frac{3}{4}$ zasuki. Kolečno dvoveskanje na mestu. Prevrati iz stegnjene vese. Veskanje v stegnjeni vesi, posebno s spodnjim prijemom in na dveh lestvah. Veskanje z izmeno prijema, tudi s $\frac{1}{2}$ zasukom lakti. Veskanje v skrčeni vesi, tudi na klinih. Dvoveskanje v stegnjeni vesi, vsaj ena roka na lestvenici. Dvoveskanje v skrčeni vesi na lestvenicah. Veskanje v ležni vesi. Veskanje z zasukom, zasuk vselej v nasprotno stran, s premikanjem navzad.

Poševne lestve. V ležni opori vzlic upirkanje spredaj navzdol in spredaj navzgor s preprijemanjem, zadaj navzgor s poprijemanjem, zadaj navzdol s prekprijemanjem. Veskanje navzdol v skrčeni vesi na lestvenicah. Dvoveskanje navzdol in navzgor na lestvenicah.

Navpične lestve. Veskanje navzdol v skrčeni vesi s podprijemanjem. Veskanje navzgor v skrčeni vesi s pritisnjenimi nogami in s poprijemanjem. Dvoveskanje navzdol z obnoženjem.

Plezala. Veskanje navzgor in navzdol v skrčeni vesi s preprijemanjem. Dvoveskanje navzdol v skrčeni vesi na dveh drogih (vrveh) ali na enem drogu (vrvi).

Drog. V vesni stoji z razpetimi laktmi krčenje lakti. Kolenji vzkoleb naprej in navzad iz naskoka. Kolenje kolo naprej s spodnjim prijemom. Preknožji odkoleb navzad. Sedni odkoleb navzad, nato kolenji vzkoleb naprej. Prevesa vznak. Iz upore v previsno veso, nato kolenji vzkoleb. Krčenje lakti v upori vzlic

in v ležni upori vznak. Skrčena upora vznak iz skrčeno-uporne stoje vznak. Mednožni odkoleb in kolenji vzkoleb, poizkusoma tudi mednožni vzkoleb. Kolobar vzlic navzad v razovno ležo. Kolobar za kolobarnim vzkolebom v razovno ležo. Kolobarni prekoleb (poizkus za posameznike). Nartni odkoleb naprej z eno nogo. Kolebanje v zmerni razpeti vesi. Kolebanje v stegnjeni vesi z dvojnimi prijemi. Med kolebanjem razpenjanje v razpeto veso, izmena vese enolahč v veso na spodnji lakti.

Krogi. Odskok iz skrčene in stegnjene vese pri prvem do petem predkolebu. Kroženje v vesi na spodnjih laktih vznak. Izmena vese na spodnjih laktih iz vzlic v vznak z odpahom pri predkolebu. Kolebanje v stegnjeni vesi s hipnim krčenjem lakti. Kolebanje v stegnjeni vesi z odpahom in popolnim krčenjem lakti. Izteza lakti v skrčeni vesi. Krčenje lakti v ležni upori vzlic. Kolebanje v polzapleteni stegnjeni upori. V stegnjeni ležni upori vznak razpenjanje ene lakti. Stegnjena upora in skrčena upora iz stoje. Gunganje v skrčeni upori.

Kolotek. Tek naprej, tudi s sukanjem, navidezni tek in tek naprej v vesi na spodnji lakti ene lakti. Tek navzad s sukanjem. Kroženje navzad. Kroženje vstran in naprej v zapleteni stegnjeni upori.

Bradla. Poskakovanje v upori med kolebom. Koleb v stegnjeni upori z malim krčenjem lakti pri zakolebu. Ježa za roko in izmena seda z nadkrižanjem in s podkrižanjem bedra brez medkoleba. Koleb v previsno uporo. Zanožka iz seda z nadkrižanim bedrom. Izmenjena iz stegnjene upore v uporo na spodnjih laktih istolahč. Premikanje naprej in navzad z zunanji sed in z odpora iz upore na spodnjih laktih pred sedom. Krčenje lakti v ležni in stegnjeni upori. Izmena skrčene upore iz stoje. Trajna skrčena upora. Predvaje h kolebanju v skrčeni upori. Kolebanje v vesi na zgornjih laktih s prijemi, tudi v razovno ležo na zgornjih laktih. Kroženje enega bedra na koncu bradle (obraz proti bradli) raznoimensko bedru, tudi v zunanji sed obeh beder. Iz opore na koncu bradle (hrbet proti bradli) kroženje enega bedra raznoimensko bedru, v doskok. Iz krečnega seda in iz kolebanja v stegnjeni upori prevrat naprej z malim krčenjem lakti in z uporo na zgornjih laktih. Iz kolebanja v stegnjeni upori na koncu bradle prevrat naprej v doskok (pomoč!).

Igre, razne.

VII. razred.

2 uri na teden.

Redovne vaje. Najvažnejše oblike za razmaknjeno nastavo, posebno pri prostih vajah in za vajo med hojo po teku.

Proste vaje. a) Vaje z laktmi, bedri in trupom v raznih ustopih in z istodobnim poskokom, s sukanjem v stoji in med poskokom.

b) Trajni tek do 10 minut.

c) Vaje z ročki. Za V. in VI. razred določene proste vaje se izvajajo z ročki, po 1.5 kg težkimi.

č) Vaje z železnimi palicami. Kakor prej s palicami, po 2 kg težkimi v protiustopu, posebno prestopanje in noženje čez palico, tudi z dviganjem raznoimenske roke do kroženja z bedrom, dalje sukanja lakti enolahč iz podprijema v posilni mezinčni prijem. Dviganje in sukanje lakti z enoročnim prijemom palice.

Prosti skok. Skok v daljavo in višino iz stoje in z zaletom. Skok čez dve vrvci. Skok z obratom. Skok med dvema vrvicama.

Naskakovanje. Kakor prej. Vrhutega skok z enim stopom na deski.

Koza. Kreča, tudi s $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ obratom na doskočišču do 150 cm, skrčka do 130 cm visoko. Kreča z odrinjeno desko in čez vrvco do 130 cm visoko. Prosti skok (čez kozo prve velikosti) z odpahom ene noge in z razkrečo. Kreča z oporo ene lakti. Skrčka iz stoje.

Konj. a) Strig iz prečnega seda za roko in pred njo. Prednožka iz ježe za roko. Sklep beder, zanožka in strig iz razkrečne previsne upore. Upirkanje naprej in navzad, uporno poskakovanje naprej v razkrečni previsni upori. Iz ježe za roko vzkoleb in sklep beder z istočasnim poskokom v upori naprej.

b) Konj v šir. Odsmučanje. Skrčka z obratom. Skrčka pri odpahnjeni deski. Prednožni sed, tudi po previsu. Prednožka z obratom. Odbočni sed in stransko kolebanje do striga med laktmi. Zanožka z vpognjenim trupom. Prevrati (pomoč!). Odnožni in prednožni sed z odpahom ene noge in s prijemom ene roke. Kolebanja. Kroženje z enim bedrom. Odbočka in prednožka iz previsa. Skrčka, skrčka z odnoženjem in prednožka v zvezi s prednožnim sedom na vrat ali hrbet konja. Prosti skok s hipnim prijemom. Skrčka, skrčka z odnoženjem in prednožka s $\frac{1}{2}$ obratom v uporo in odnožnim sedom. Odbočka v uporo vznak in iz

upore vznak. Zanožni vzkoleb in zanožni sed iz pokleka ali počepa na eni nogi in iz previsne upore. Zanožni sed s strigom.

c) Konj vzdolž. Prednožka z obratom, z odpahom enega bedra ali obeh. Enako prednožni sed s strigom. Ožnožni sed s strigom. Počep z uporo lakti. Stranska upora, prijem na ročajih, in razni sedi. Odbočka. Kreča naprej.

Podkoleb na drogu. Posebno iz naskoka v skrčeni ali stegnjeni vesi čez vrv, od 100 do 200 cm visoko, iz upore do 150 cm visoko vrv.

Skok s krogov. Iz koleba s prevratom pri zakolebu čez 100 do 200 cm visoko vrvco.

Skok čez bradlo. Zanoža, pri različni višini bradle. Priprava prednožke (stranski skok) do prednožke čez bradlo, pozneje prednožka v bradlo.

Razove lestve. Istorčna izmena prijema s $\frac{1}{2}$ zasukom lakti. Sukanje v vesi (ena roka spusti, po zasuku zopet prime) s $\frac{3}{4}$, poizkusoma s celim zasukom. Veskanje z izmeno prijema in $\frac{1}{2}$ ali $\frac{3}{4}$ zasukom lakti. Veskanje v skrčeni vesi na klinih, tudi na dveh lestvah. Veskanje v previsni vesi. Dvoveskanje z imeno prijema in $\frac{1}{4}$ zasukom lakti. Dvoveskanje v ležni vesi. Dvoveskanje med kolebom. Veskanje z zasukom, zasuk vselej v isto stran.

Poševne lestve. V ležni upori vzlic upirkanje spredaj navzgor s prekprijemanjem, zadaj navzgor s poprijemanjem. Veskanje navzdol v skrčeni vesi na klinih. Veskanje navzgor z mezinčnim prijemom med dvema lestvama. Dvoveskanje navzdol v skrčeni vesi na lestvenicah.

Navpične lestve. Veskanje navzgor in navzdol v skrčeni vesi s pritisnjenima nogama in s prekprijemanjem. Dvoveskanje navzgor s pritisnjenima nogama. Dvoveskanje navzdol v skrčeni vesi s palčnim prijemom, navzgor pa s pritisnjenima nogama.

Plezala. Veskanje in dvoveskanje navzgor na dveh drogih ali vrveh in na enem drogu ali vrvi.

Drog. V vesni stoji z razpetimi laktmi in v razpeti vesi krčenje lakti, tudi tako, da ostane ena lakt stegnjena. Kolenja ležna vesa in kolenji vzkoleb iz stegnjene vese. Mednožni vzkoleb. Po kolobarnem vzkolebu v previsno veso, pa tudi kolenji vzkoleb. Poskakovanje v upori. Naupor sunkoma iz vesne stoje z dvojnim in spodnjim prijemom. Naupor sunkoma iz naskoka. Izmena iz upore v veso. Tezni naupor enolahč iz vesne stoje in iz vese, obelahč iz vesne leže vznak k drogu in iz vesne stoje vznak in

raznolahč iz vese. Izteza lakti v ležni skrčeni upori vznak in v skrčeni upori vznak. Krčenje lakti v upori vznak. Kolebanje v skrčeni upori vznak (spodnji prijem). Iz skrčene upore vznak izmena v previsno veso ali z zasukom v uporo vzlic. Nartni od-koleb naprej. Izmene vese v razpeto veso med kolebom obelahč. Izmene vese med kolebom v veso na spodnjih ali zgornjih laktih. Kolebni naupor iz vese na spodnjih laktih. Zasuk v vesi med kolebom. Kolenji vz koleb, prevrat in kolobarni vz koleb iz kolebanja v vesi. Iz upore podkoleb v koleb v vesi. Kolobar vzlic navzad v razovno ležo. Vz koleb in naupor vznak. Za sednim od-kolebom, vz koleb vznak. Kolebanje v razpeti vesi. Iz kolebanja v stegnjeni vesi, roki skupaj, izmena vese obelahč v veso na zgornjih laktih s prijemom in iz te kolebni naupor. Iz kolebanja v skrčeni ali stegnjeni vesi kolebni naupor. Kolenji ali mednožni vz koleb iz kolebanja v vesi. Kolobarni vnos iz stegnjene ali raz-pete vese. Kolobarni vz koleb iz vesne stoji s posilnim mezinčnim prijemom.

Krogi. Krčenje lakti med kolebom v stegnjeni vesi brez odpaha. Izmene vese na spodnjih laktih iz vzlic v vznak pri pred-kolebu brez odpaha. Izteza lakti v ležni skrčeni upori in v skrčeni upori. V ležni stegnjeni upori vzlic razpenjanje lakti enolahč. Kratko kolebanje in kolebanje v skrčeni upori. Krčenje lakti v upori. Prevrat iz stegnjene vese s krčenjem lakti ali brez krčenja. Iz kolebanja v skrčeni vesi prevrat pri zakolebu brez odpaha v previsne vese. Iz skrčene upore prevrat navzad, tudi z guganjem. Guganje in kolebanje v stegnjeni upori. Kroženje v skrčeni upori. Iz kolebanja v skrčeni upori odpora z odpahom ali brez njega. Izmene iz skrčene upore v skrčeno veso. Iz kolebanja v stegnjeni vesi s krčenjem lakti ali brez krčenja prevrat v previsne vese pri zakolebu. V skrčeni upori prevrat naprej.

Bradla. Poskakovanje v upori med kolebom. Vaje v pre-visni upori. Izmene seda z nadkrižanim in podkrižanim bedrom brez medkoleba. Zanožka iz seda z nadkrižanim in podkrižanim bedrom za rokama. Iz koleba v upori na spodnjih laktih odpora pri predkolebu in zunanji sedi za roko. Zunanji sedi iz kolebanja v skrčeni upori. Iz stoji na koncu bradle (obraz proti bradli) področenje z obema bedroma v zunanji sed, oziroma do pred-nožke. Področenje z obema bedroma v krečni sed pred roko. Iz krečnega seda in iz stoji prevrat navzad z uporo na zgornjih laktih. Iz kolebanja v stegnjeni upori prevrat naprej, tudi v ra-zovno ležo na zgornjih laktih in vzklopka v krečni sed. Enako

prevrat s privzdigom trupa. Na koncu bradle prevrat naprej v doskok, in sicer iz krečnega seda za roko, iz kolebanja v upori na spodnjih laktech in s privzdigom trupa. Prednožka, zanožka in zanožka z obratom iz stoje in iz upore. Stoja na spodnjih laktech. Predvaja h kolebanju s krčenjem lakti. Koleb s krčenjem lakti. Poskok v upori med kolebom v skrčeni upori. Izmena iz stegnjene upore v razovno ležo na zgornjih laktech, tudi vzklopni naupor v zunanje sede pred roko. Iz kolebanja v vesi na zgornjih laktech s prijemom prevrat navzad. Izmena iz koleba v skrčeni upori v koleb v vesi na zgornjih laktech s prijemom, nato vzklopni naupor ali prevrat navzad. Stoja na ramah in stoja na zgornjih laktech iz koleba v skrčeni upori.

Igre, razne.

Odlomek iz inštrukcij.

(Odlok ministrstva za uk in bogočastje z dne 1. marca 1899, št. 5546.)

I.

Telovadba je glede na harmoniški razvoj vseh zmožnosti in v dosego ravnotežja med duševno in telesno delavnostjo neizogiben del vzgoje in pouka vobče.

Izpolnjevanje posebnih nalog telovadbe, ki so „pospeševanje zdravja, razvoj moči, poguma in spretnosti, vztrajnost in samozatajevanje,“ naj se vedno vrši z upoštevanjem vzgojnih nalog šole sploh in posebej z vplivom, ki odgovarja izobrazbi srednješolske mladine.

Telovadba bodi zaradi tega namenu šole primerna, duševni šolski vzgoji prirejena, časih pa tudi podrejena; pomaga naj jo dopolnjevati in izpopolnjevati. Iz tega izvira, da bi bila zadovoljitev same potrebe pregibanja pri mladini ali samega razvijanja moči ravno tista enostranost, kakor urjenje samih umetnih telovadnih vaj ali gojitev šolskemu življenju tujih, odcepljenost predmeta zahtevajočih teženj.

Ko mladina razvija svoje duševne zmožnosti, naj obenem tudi krepi svoje telo, in sicer z neprestanim, pod vplivom volje

storjenim delom, in naj izkuša telo ukloniti volji. Na ta način bo tudi duh volnejši in za delo zmožnejši, pouk v šoli pa uspešnejši.

Vrhutega zbudi pri telovadbi pridobljena moč, zavednost in samozatajevanje lastnosti moškega značaja, ki sicer niso čisto telesne narave, pač pa odvisne od močnega, volji podrejenega telesa.

Pri istočasnem opravi večje množice nastajajo ovire gibanja, ki jih posamezniki glede na svojo duševno in telesno zmožnost tudi različno občutijo.

To odvisnost posameznika od večje družbe in enakopravnost vseh morajo učenci občutiti, da se tudi za življenje priučijo disciplini in spoznajo potrebo omejitve svoje osebne svobode v družabnem življenju.

Da se učence vzgoji za življenje v družbi sploh ter za strpljivost in za medsebojne ozire posebej, daje ravno telovadba mnogokrat priložnost.

Gotovo ni nemale važnosti dejstvo, da so pri telovadbi izvajane vaje tako izbrane, da gre praviloma za premoč raznih uporov, in sicer največkrat z mrtvo naravo, le redkokdaj z živimi močmi, tako da pravi boj med osebami ne pride v poštev, kvečjemu v obliki vesele igre, pri kateri se združijo vse moči v dosego skupnega namena, pri čemer pa pride tudi spretnost posameznika v poštev.

Dalje je za praktiško življenje važno, privaditi razvijajočo se mladino na ono svobodno ravnanje, ki sloni na preiščenosti in ki se označuje po pravi izbiri sredstev. Priložnosti za to je pri telovadbi dovolj.

Izvrševanje vsake kretnje pri telovadbi s povelji bi bilo, če je izvedljivo, protinaravno in zamudno. Le po povelju — večalimanih mehaniško — in četudi še tako natančno in strumno izvršene kretnje naj se prizadeva doseči kvečjemu pri urjenju, nikakor pa ne pri vzgoji. Zatorej je način vojaškega poveljevanja in v tem smislu prenapeto posnemanje pri šolski telovadbi nedopustno; zakaj čim vestnejše ustrezamo postavljenemu smotru šolske telovadbe, tembolj bo mladina pripravljena ne samo za vojaško službo, ampak tudi za vse druge položaje v življenju.

Vaje šolske telovadbe ne smejo biti nikdar same sebi namen, ampak le sredstvo, da se potom preiščenega šolanja vzgoji z razvijajočo se močjo in urnostjo uporabno, odporno in trpežno mladino za izvrševanje vseh, v poznejšem življenju naloženih dolžnosti.

Tako razumevanje telovadbe zahteva, da se prava umetna telovadba in vsak šport, ki služi le v tekmovalne, iz šole odstrani, in telovadni pouk izkušaj zadoščati le idealni, vzgojni nalogi.

Za uspeh telovadnega pouka je v vsakem oziru največje važnosti, da ugajajo učencem le lepe in vzorno izvedene posamezne vaje.

Razvoj čuta za lepoto potom telesne delavnosti ne ostane brez vpliva na celotno нравno smer mladine; samostojnost, razvita s telesnim delom, dovaja k pravi cenitvi lastnega znanja, k skromnosti.

II.

Telovadbe se oproščajo taki učenci, ki se sicer lahko udeležujejo duševne naobrazbe v šoli, ki pa niso zaradi telesnih hib zmožni začasno ali trajno prenašati telesnih naporov. Nasprotno pa neopravičena bojzljivost staršev, lenoba ali upornost učencev, posebno po prebiti disciplinarni kazni, nikakor niso zadostni vzroki oprostite od telovadbe.

Ugled šole zahteva, da je pri takih slučajih, kjer izkuša pravi vzrok zakriti telesna hiba, omogočena vestna in nepristranska odločba. Nasprotno pa pride učitelj tudi v položaj, da prepusti to odločbo le zdravniku. Zdravniško preiskavo je zahtevati v slučajih, če je telesna hiba znana, če jo učenec naznani, oziroma če jo učitelj sluti.

Za oprostitev od telovadbe veljajo te-le določbe:

1. V začetku vsakega tečaja naj se zberejo pri prvi uri telovadbe vsi učenci dotičnega razreda. Oni učenci, ki žele biti oproščeni, se javijo učitelju telovadbe, ki jih pouči o potrebnih korakih.

2. Oprostitev se izvrši na podlagi izpričevala, ki ga izda v javni službi službujoč zdravnik. To izpričevalo naj obsega učenčevo ime, njegovo bolezen v razumljivih besedah in mnenje zdravnikovo o času in obsegu oprostite. V gotovih slučajih, posebno če gre za bolezni, ki zahtevajo daljša opazovanja, ali pa po dolgih boleznih zadostuje izpričevalo zdravnika, ki je učenca zdravil, vendar pa se lahko tudi zahteva mnenje uradnega zdravnika.

3. Vsa zdravniška izpričevala naj se oddajo brez izjeme osebno učitelju telovadbe, ta jih pa predloži ravnatelju s svojim

nasvetom v končno rešitev. Proti ravnateljevi odredbi je mogoč priziv na deželni šolski svet.

4. Dokler ni prošnja o oprostitvi rešena, mora biti učenec pri pouku navzoč, ni mu pa treba izvajati telovadnih vaj, tudi se ga ne sme k temu siliti.

5. Od telovadbe se lahko oprosti vsak čas, tudi med šolskim letom.

Oprostitev je lahko po obsegu a) popolna ali b) delna, po času pa a) trajna, b) za eno leto, c) za en tečaj, č) za nekaj mesecev ali tednov in d) za nekaj ur.

Popolna oprostitev, če je trajna, ali za eno leto ali za en tečaj, odveže učenca dolžnosti, da bi bil pri pouku navzoč. Pri delni ali začasni oprostitvi pa se mora učenec pouka udeleževati in je klasifikovan.

6. Za posamezne ure oprosti učitelj telovadbe sam, če se pa taki slučajji pogostoma ponavljajo, se priporoča, da se zahteva zdravniška preiskava.

Šolska poročila.

I.

Učiteljski zbor.

a) Izpremembe.

Pred začetkom šolskega leta 1905/6 so izstopili iz učiteljskega zbora:

Makso Pirnat, pravi realčni učitelj, imenovan z odlokom c. kr. naučnega ministrstva z dne 30. avgusta 1905, št. 30.379, pravim učiteljem na državni gimnaziji v Kranju.

Jožef Reisner, pravi realčni učitelj, imenovan z odlokom c. kr. naučnega ministrstva z dne 29. avgusta 1905, št. 30.402, pravim učiteljem na drž. gimnaziji v Novem mestu.

Delimir Glazar, namestni učitelj, in

Otmar Novak, namestni učitelj za telovadbo.

Vstopili pa so v učiteljski zbor:

Baltazar Baebler, profesorski kandidat, kot namestni učitelj (c. kr. dež. š. svet 7. sept. 1905, št. 4541).

Ivan Bajželj, c. kr. učitelj na rud. lj. šoli v Idriji, kot pravi učitelj za telovadbo (mest. zast. idrijski, 12. okt. 1905; c. kr. dež. š. svet 26. okt. 1905, št. 5560).

Oskar Kamenšek, profesorski kandidat, kot namestni učitelj (c. kr. dež. š. svet, 7. sept. 1905, št. 4541).

Dragotin Lapajne, profesorski kandidat, kot namestni učitelj (c. kr. dež. š. svet, 7. sept. 1905, št. 4541).

Dr. Josip Mencej, profesorski kandidat, kot namestni učitelj (c. kr. dež. š. svet, 3. okt. 1905, št. 5044).

Julij Nardin, namestni učitelj na drž. gimnaziji v Gorici, kot pravi realčni učitelj (mest. zast. idrijski, 12. okt. 1905; c. kr. dež. š. svet, 26. okt. 1905, št. 5560).

b) Člani učiteljskega zbora koncem šolskega leta 1905/06.

A) Realčni razredi.

Št.	Ime	Varij	Razrednik	Je poučeval	Število tedenskih ur
1	Dr. Stanislav Beuk, ravnatelj	prirodopisnih učil	—	prirodopis v I., II. in V. r., fiziko v III. in IV. r.	11
2	Baltazar Baebler, nam. učitelj	kemiških učil	—	kemijo v IV. in V. r., matematiko v I. razr., aritm. v II. r., vaje v anal. kemiji v V. r.	15
3	Ivan Bajželj, pravi učitelj	telovadnega in igralnega orodja	—	telovadbo v pr., I., II., III., IV. in V. r., prostov. telovadbo, dijaške šolske igre	11 + 4
4	Oskar Kamenšek, nam. učitelj	učiteljske in dijaške knjižnice	II. r.	nemščino v II., III., IV. in V. r., slovenščino v I. r.	19
5	Dragotin Lapajne, nam. učitelj	—	IV. r.	francoščino v III., IV. in V. r., lepopisje v I. in II. r.	15
6	Vincencij Levičnik, pravi učitelj	učil za prostoročno risanje	—	prostoročno risanje v I., II., III., IV. in V. r.	19
7	Dr. Josip Mencej, nam. učitelj	—	I. r.	slovenščino v II., III., IV. in V. r., nemščino v I. r.	17
8	Julij Nardin, pravi učitelj	fizikalnih in geometriških učil	V. r.	matematiko v V. r., aritm. in geometrijo v II., III. in IV. razr., opis. geometr. v V. r.	21
9	Matija Pirc, pravi učitelj	zgodovinskih in zemljepisnih učil	III. r.	zemljepis v I., II., III. in IV. r.; zgodovino v I., II., III., IV. in V. r.	18
10	Andrej Plečnik, pravi veroučitelj in propovednik	—	—	verouk v pr., I., II., III., IV. in V. razr.	12 + 2

B) Pripravljalni razred.

1	Engelbert Gangl, razrednik priprav. razr., učitelj prostega predmeta petja	je poučeval slovenščino, nemščino, zemljepis, račun- stvo, prostoročno risanje in lepopisje	23 + 6
—	Andrej Pečnik, pravi veroučitelj in propovednik	je poučeval verouk	2
—	Ivan Bajželj, pravi učitelj	je poučeval telovadbo	1

Šolski sluga: Valentin Albrecht.

Pomožni sluga in kurjač: Anton Podobnik.

II.

Učni načrt.

Podlaga pouku v obveznih predmetih je normalni učni načrt za realke (objavljen z razpisom c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 28. aprila 1898, št. 10.331), v kolikor ne nasprotuje posebnemu učnemu načrtu za mestno nižjo, oziroma višjo realko, ki sta odobrena z odloki c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 7. junija 1901, št. 13.152, in z dne 5. julija 1905, št. 23.775.

Po tem načrtu je učni jezik slovenski, deloma nemški. V naslednjem pregledu predmetov, razvrščenih po posameznih razredih in tedenskih urah, kažejo oklepaji pri številkah, da se poučuje dotični predmet v dotičnem razredu v nemškem učnem jeziku. Terminologijo je podati v vseh predmetih v obeh jezikih. Neobvezni predmet petje se poučuje v slovenskem učnem jeziku.

Predmet	Prip. razr.	I.	II.	III.	IV.	Skupaj	V. razr.
		razred					
Verouk	2	2	2	2	2	8	2
Slovenščina	4	3	3	3	3	12	3
Nemščina	11	(5)	(5)	(4)	(4)	18	(3)
Francoščina	—	—	—	(5)	(4)	9	(4)
Zemljepis	1	3	(2)	(2)	(2)	9	—
Zgodovina	—	—	2	2	2	6	(3)
Matematika	4	—	—	—	—	4	(5)
Aritmetika	—	(3)	(3)	(3)	(3)	12	—
Prirodopis	—	2	2	—	—	4	(2)
Fizika	—	—	—	3	2	5	—
Kemija	—	—	—	—	—	—	(3)
Kemija in mineralogija	—	—	—	—	3	3	—
Opisna geometrija	—	—	—	—	—	—	(3)
Geometrija in geometriško risanje	—	(1)	(2)	(2)	(3)	8	—
Prostoročno risanje	2	4	4	4	4	16	3
Lepopisje	1	1	1	—	—	2	—
Telovadba	1	2	2	2	2	8	2
Skupaj	26	26	28	32	34	120	33

A. Obvezni predmeti.

Podrobni učni načrt za pripravljalni razred in prve štiri realčne razrede je priobčen v lanskem izveščju, str. 27 do 33.

V petem razredu se je poučevalo po naslednjem učnem načrtu:

1. **Verouk.** Cerkvena zgodovina.

2. **Slovenščina.** Najvažnejše točke iz slovotvorja; imenska in glagolska debla; zložena imenska debla. Epika, narodna in umetna. Čitanje dotičnih beril s posebnim ozirom na epsko narodno slovstvo. — Privatno berilo. — Učenje na izust in predavanje. — Vsak mesec ena naloga, enkrat šolska, drugič domača.

3. **Nemščina.** Čitanje epiških, liriških in didaktičkih pesmi kakor tudi proziških beril, ki so po vsebini v zvezi z drugimi učnimi predmeti tega razreda, nadalje sem spadajočih odlomkov iz staroklasiškega slovstva, posebno iz Homerja. — Na podlagi tega beriva najvažnejše o epiških, liriških in didaktičkih pesniških in najznamenitejših proziških umetnih oblikah. — Naloge iz prečitane snovi ali iz učne tvarine drugih predmetov. — Vaje v disponiranju. — V vsakem polletju dve šolski in tri domače naloge.

4. **Francoščina.** Slovnica: Ponovitev oblikoslovja. Izpopolnitev sintakse: najvažnejše o rekciji, naklonih in časih. Verbes auxiliares. Ločila. — Čitanje proziških in pesniških sestavkov; v zvezi s temi ustne in pismene vaje, predstavljane v francoščino, učenje na izust. — Pomnožitve besedne zaloge in porabnih fraz v zvezi z vzetimi glagoli. — Domače vaje. — V vsakem polletju

štiri šolske in štiri domače naloge. Odgovori na vprašanja v francoščini; obnovev kratkih, lahkih sestavkov; prestavljanje iz nemščine v francoščino.

5. **Zgodovina.** Zgodovina starega veka, osobito grška in rimska s posebnim ozirom na kulturno zgodovino in vedno v zvezi z zemljepisom.

6. **Matematika.** Obča aritmetika: Nedoločne enačbe prve stopnje z dvema neznankama. Potence in korení. Iracionalna števila. Imaginarna enota. Enačbe druge stopnje z eno neznanko in višjih stopenj z eno neznanko, pa le take, ki se morejo pretvoriti v kvadratiške enačbe. Najenostavnejše kvadratiške enačbe z dvema neznankama. — O logaritmihi.

7. **Geometrija.** Planimetrija: Geometriški osnovni liki. Teorija o vzporednicah. Trikotnik, skladnost; štirikotnik in mnogokotnik. O krožnih kotih in tetivah. Krogu očrtani in včrtani trikotniki in štirikotniki. Razmernost daljic in podobnost likov in nanje se naslanjajoča pravila o trikotniku in krogu. Trikotnikova transversala, harmonijske vrste točk. O enakosti površja, nekoliko o pretvorbi ploščinsko enakih likov in njih delitvi; določitev površja. Pravilni mnogokotniki, krog. Nekaj algebrائيških v geometriji porabnih nalog.

8. **Prirodopis.** Botanika: Popis rastlinskih skupin po naravni razvrstitvi na podlagi zunanje in, če potreba, tudi notranje oblike in sestave; o življenju rastlin. Družinski znaki na podlagi opisa posameznih zastopnic brez posebnih sistematiških podrobnosti.

9. **Kemija,** anorganiška: Izpopolnitev v četrtem razredu preučene učne snovi z ozirom na pravilnost kemiških pojavov. Izvajanje pravil na podlagi poizkusov. — Natančnejši podatki o vodiku, kisiku, dušiku, ogljiku in njihovih spojinah; dalje o kloru, bromu, jodu, fluoru, žveplu, boru, fosforju, arzenu, antimonu in siliciju. — O kovinah vobče; posebej opis onih kovin, ki so v teoretiškem ali praktičkem oziru posebno važne.

10. **Opisna geometrija.** Ponovitev najvažnejših pravil o ležah premic in ravnin, prilično tudi o križnici. — Osnovne naloge iz opisne geometrije o točkah, premicah in ravninah. — Projekcija ravnih likov in določevanje njih sence na projekcijske ravnine. — Konstruktivno načrtavanje kroga iz prevrnitve. Najvažnejše lastnosti elipse iz sličnih krogovih lastnosti v zvezi z njegovo prevrnitvijo.

11. **Prostoročno risanje.** Figuralno risanje: Razlaga anatomije človeške glave; najvažnejše o razmerjih in starostnih razlikah. Vaje v konturah, potem v polsencah in polnih sencah; risanje po predlogah in modelih iz mavca.

12. **Telovadba.** Redovne vaje; proste vaje; skakanje; razovne, poševne in navpične lestve; drogoví in vrvi za plezanje; konj, koza, drog, krogi; kolebna vrv; bradlja; igre. [Podrobnejši načrt glej spredaj!]

B. Neobvezni predmeti.

1. Petje.

Za pouk o petju sta bila uvedena dva tečaja. V vsakem tečaju so se vadili učenci po dve uri na teden. V prvem tečaju so se seznanili z notami, intervali, takti, dur-škalamí in dinamiškimi znamenji. V drugem tečaju so ponovili, oziroma izpopolnili snov prvega tečaja. Za podlago pevske mu pouku je služila Foersterjeva „Pevska šola“.

Gojenci obeh tečajev so se naučili peti več cerkvenih, narodnih in umetnih pesmi za moške in mešane zборе. Pri šolskih mašah so oskrbovali petje deloma v moških, deloma v mešanih zborih ter priredili tekom šolskega leta dva javna koncerta, kjer so izvajali pevske in glasbene točke. Zato sta imela oba tečaja skoro vsak teden skupno pevsko vajo.

Udeležba I. tečaja: v prvem polletju 52, v drugem polletju 52 učencev;

II. tečaja: v prvem polletju 30, v drugem polletju 28 učencev.

2. Analitiška kemija.

Prvi tečaj za V. razred; obisk: 7 učencev. Predelana tvarina: Analiza enostavnih spojin najvažnejših elementov. Reakcije z važnimi reagencijami na podlagi kemijskih enačb. Sistematiška analiza baz.

Kanon pesmi,

ki jih je priporočil c. kr. dež. šol. svet z odlokom z dne 19. aprila 1904, št. 985, za učenje na izust.

I. razred. 1.) Srčni deček. Levstik. 2.) Na moje rojake. Vodnik. 3.) Odlikovanje. Gregorčič. 4.) Brodnik. Aškerc. 5.) Limbarska gora. Nar. Hicinger. 6.) Pomlad. Stritar. 7.) Mavrica. Gregorčič. 8.) Veseli pastir. Gregorčič. 9.) Sraka in mlade Vodnik. 10.) Mornarska. Umek.

II. razred. 1.) Zlata ptička. O. Zupančič. 2.) Slovenski svet. Freuensfeld. 3.) Cerkvica. Levec. 4.) Sirota Jerica. Nar. Valjavec. 5.) Rada. Pagliaruzzi. 6.) Turki na Slevici. Stritar. 7.) Lastovkam. Gregorčič.

III. razred. 1.) Najlepši dan. Aškerc. 2.) Za dom med bojni grom. Gregorčič. 3.) Mejnik. Aškerc. 4.) Godčeva balada. Aškerc. 4. Avstrija moja. Končan. 6.) Pomladni izprehod. Levstik. 7.) Nazaj v planinski raj. Gregorčič. 8.) O nevihti. Gregorčič. 9.) Vaška lipa. Aškerc.

IV. razred. 1.) Ljudmila. Vilhar. 2.) Vojaki na potu. Gregorčič. 3.) Ponočna potnica. Aškerc. 4.) Izprehod. Jenko. 5.) V srce si glej. Gregorčič. 6.) Orglar. Prešeren. 7.) Memento mori. Prešeren.

V. razred. 1.) Lepa Vida. Nar. A. Smole. 2. Mutec osojski. Aškerc. 3.) Svetopolkova oporoka. Aškerc. 4.) Smrt carja Samuela. Pagliaruzzi. 5.) Jeftejeva prisega. Gregorčič. 6.) Ubežni kralj. Levstik.

III.

Učne knjige,

ki bodo služile pri pouku v obveznih predmetih v šolskem letu 1906/7:

Za pripravljalni razred.

Srednji katekizem ali krščanski nauk. — *Lesar-Schuster*. Zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze. — *Šket-Janežič*. Slovenska slovnica za srednje šole. — *Josin-Gangl*, Tretje berilo za štirirazredne in večrazredne obče ljudske šole. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik für österreichische Mittelschulen. — *Schreiner*.

Bezjak, Druga nemška vadnica za slovenske obče ljudske šole. — *Dr. K. Kummer-Branky-Hofbauer*, Lesebuch für österreichische allgemeine Volksschulen. II. Teil. — Regeln und Wörterverzeichnis für die deutsche Rechtschreibung. — *Močnik*, Računica za obče ljudske šole. Izdaja v treh stopnjah. Druga stopnja.

Za prvi razred.

Veliki katekizem ali krščanski nauk. — *Šket-Janežič*, Slovenska slovnica za srednje šole — *Šket*, Slovenska čitanka za I. razred srednjih šol. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik für österreichische Mittelschulen. — *Štritof*, Deutsches Lesebuch für die I. und II. Klasse slovenisch-utraquistischer Mittelschulen — *Vrhovec*, Zemljepis za prvi gimnazijski razred. — *Richter*, Schulatlas. — *Močnik-Neumann*, Lehr- und Übungsbuch für die unteren Klassen der Realschulen. I. Heft. — *Pokorny-Erjavec*, Prirodopis živalstva s podobami. — *Paulin*, Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol. — *Menger*, Geometrische Formenlehre für die I. Klasse der Realschulen.

Za II. razred.

Lesar, Liturgika ali sveti obredi pri vnanji službi božji. — *Šket-Janežič*, Slovenska slovnica za srednje šole. — *Šket*, Čitanka za II. razred srednjih šol. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik für österreichische Mittelschulen. — *Štritof*, Deutsches Lesebuch für die I. und II. Klasse slovenisch-utraquistischer Mittelschulen. — *Richter*, Lehrbuch der Geographie für die I., II. und III. Klasse der Mittelschulen. — *Richter*, Schulatlas. — *Meyer-Kaspret*, Zgodovina starega veka. — *Putzger*, Historischer Schulatlas zur alten, mittleren und neueren Geschichte. — *Močnik-Neumann*, Lehr- und Übungsbuch für die unteren Klassen der Realschulen, II. Heft. — *Pokorny-Erjavec*, Prirodopis živalstva s podobami. — *Paulin*, Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol. — *Menger*, Grundlehren der Geometrie.

Za III. razred.

Karlin, Zgodovina razodetja božjega v stari zavezi za nižje razrede srednjih šol. — *Šket-Janežič*, Slovenska slovnica za srednje šole. — *Šket*, Slovenska čitanka za III. razred srednjih šol. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik für österreichische Mittelschulen. — *Štritof*, Deutsches Lesebuch für die III. Klasse slovenisch-utraquistischer Mittelschulen. — *Weizenböck*, Lehrbuch der französischen Sprache, I. Teil. — *Richter*, Lehrbuch der Geographie für die I., II. und III. Klasse der Mittelschulen. — *Richter*, Schulatlas. — *Mayer-Kaspret*, Zgodovina srednjega veka. — *Putzger*, Historischer Schulatlas zur alten, mittleren und neueren Geschichte. — *Močnik-Neumann*, Lehr- und Übungsbuch für die unteren Klassen der Realschulen, III. Heft. — *Senekovič*, Fizika za nižje gimnazijske razrede. — *Menger*, Grundlehren der Geometrie.

Za IV. razred.

Karlin, Zgodovina razodetja božjega v novi zavezi za nižje razrede srednjih šol. — *Šket-Janežič*, Slovenska slovnica za srednje šole. — *Šket*, Slovenska čitanka za IV. razred srednjih šol. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik für österreichische Mittelschulen. — *Štritof*, Deutsches Lesebuch für die IV. Klasse slo-

venisch-utraquistischer Mittelschulen. — *Weitzenböck*, Lehrbuch der französischen Sprache, I. und II. Teil. — *Mayer*, Geographie der österr.-ung. Monarchie (Vaterlandskunde) für die IV. Klasse der Mittelschulen. — *Richter*, Schulatlas. — *Mayer-Kaspret*, Zgodovina novega veka. — *Putzger*, Historischer Schulatlas. — *Močnik-Neumann*, Lehrbuch der Arithmetik und Algebra nebst einer Aufgabensammlung für die oberen Klassen der Realschulen. — *Senekovič*, Fizika za nižje gimnazijske razrede. — *Hemmelmayer-Brunner*, Lehrbuch der Chemie und Mineralogie für die IV. Klasse der Realschulen. — *Menger*, Grundlehren der Geometrie.

Za V. razred.

Kržič A., Zgodovina sv. kat. cerkve. — *Šket*, Slovenska čitanka za V. in VI. raz. — *Šket-Janežič*, Slovenska slovnica. — *Jauker-Nož*, Deutsches Lesebuch für Realschulen, I. Teil. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik für österr. Mittelschulen. — *Weitzenböck*, Lehrbuch der französischen Sprache I. und II. Teil. — *Ploetz*, Schulgrammatik der französischen Sprache. — *Zeehe-Rebhann*, Lehrbuch der Geschichte des Altertums für Realschulen. — *Putzger*, Historischer Schulatlas. — *Močnik-Neumann*, Lehrbuch der Arithmetik und Algebra für die oberen Klassen. — *Močnik-Spielmann*, Lehrbuch der Geometrie für die oberen Klassen der Realschulen. — *Jelinek*, Logarithmische Tafeln. — *Wettstein*, Leitfaden der Botanik. — *Hemmelmayer*, Lehrbuch der anorgan. Chemie. — *Menger*, Lehrbuch der darstellenden Geometrie. — *Heller*, Method. geordn. Sammlung von Aufgaben.

Za VI. razred.

Kühnl A., Lehrbuch der kath. Religion für die oberen Klassen der Realschulen, I. Teil: Glaubenslehre. — *Šket*, Slovenska čitanka za V. in VI. raz. — *Šket-Janežič*, Slovenska slovnica. — *Kosovo*, srbske nar. pjesme. St. Novakovič. — *Jauker-Nož*, Deutsches Lesebuch für Realschulen II. Teil. — *Willomitzer*, Deutsche Grammatik. — *Lessing*, Minna von Barnhelm, Gräserjeva izdaja. — *Goethe*, Götz von Berlichingen. Freytagova izdaja. — *Ploetz*, Schulgrammatik der französischen Sprache. — *Weitzenböck*, Lehrbuch der französischen Sprache, II. Teil. — *Zeehe-Rebhann*, Lehrbuch der allg. Geschichte des Mittelalters von der Neuzeit bis 2. Ende des 30-jährigen Krieges. — *Putzger*, Historischer Schulatlas. — *Močnik-Neumann*, Lehrbuch der Arithmetik und Algebra für die oberen Klassen. — *Močnik-Spielmann*, Lehrbuch der Geometrie für die oberen Klassen. — *Jelinek*, Logarithmische Tafeln. — *Graber-Latzel*, Leitfaden der Zoologie. — *Rosenberg*, Lehrbuch der Physik für die oberen Klassen. Ausgabe für Realschulen. — *Hemmelmayer*, Lehrbuch der organischen Chemie. — *Menger*, Lehrbuch der darstellenden Geometrie.

IV.

Domače in šolske naloge.

V. razred.

a) Iz slovenščine.

1.) O pomenu narodnega pesništva. — 2.) „Da smo očeta enega sinovi, — ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi, — da ljubiti mor' mo se, prav' uk njegovi.“ Prešeren. — 3.) Zakaj je morala umreti Asan-Aginica? — 4.) Zlatemu maliku se vse klanja. (Nar. preg.) — 5.) Kaj pripoveduje zgodovina o Urošu in Mrjavčevičih in kaj narodna pesem? — 6.) Stolica kranjske dežele Ljubljana, kot geografsko, kulturno in narodno središče Slovencev. — 7. a) Katere zgodovinske junake opeva slovenska epska pesem? b) Kake zveze so bile med Slovenci in Ogrji za poslednjih celjskih grofov? — 8.) Zakaj se bore kmetje v Aškerčevi „Stari pravdi“, kaj jih vzpodbuja k upor, kako hočejo doseči svoje pravice, kake uspehe ima njih upor? — 9.) „Hvaležen za razne darove — res človek Bogu naj bi bil; — al' vendar ni 'z roke njegove — od upa nič boljšega vžil.“ Levstik. — 10.) Posebni znaki živalske pravljice. — 11.) Kakršna setev, takšna žetev.

Dr. Josip Mencej.

b) Iz nemščine.

1.) Der Herbst — ein Wohltäter. — 2.) Andromachens Schicksale. (Ilias V. 394 ff). — 3.) Der Tod des Patroklos. — 4.) Was berechtigt uns, Uhlands Gedicht „Das Glück von Edenhall“ als Ballade zu bezeichnen? — 5.) Taillefer als Sänger und Held. — 6.) Kudruns Wiedersehen mit Ortwin und Herwig (Nach dem Kudrunliede.) — 7.) Des Lebens ungemischte Freude ward keinem Sterblichen zuteil. — 8.) Was erfahren wir aus dem Volksliede „Zu Straßburg auf der Schanz“... über den jungen Schweizer? — 9.) Chamisso's Parabel „Die Kreuzschau“ nach Gliederung, Inhalt und Lehre. — 10.) Der Nutzen des Wassers. — 11.) Das Epos.

Oskar Kamenšek.

V.

U č i l a.

1. Realčna knjižnica.

A. Učiteljska knjižnica.

Varih: Oskar Kamenšek.

Učiteljska knjižnica se je pomnožila v šolskem letu 1905/6 za 128 del v 175 zvezkih in pa za 361 šolskih izvestij

Prirastek učiteljske knjižnice,

razvrščen v smislu naredbe c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 30. decembra 1896, št. 26.362. (Prva številka v imeniku je zaporedna, druga inventarna.)

I. Enciklopedija.

(Dela splošne in različne vsebine, občna zgodovina znanosti, dela akademij, splosna bibliografija, knjištvo in spisi o knjižnicah, katalogi i. t. d.)

1	71	<i>Dom in Svet</i> , 18. letnik. Ljubljana 1905.
129	269	<i>Erdbebenwarte</i> , die, Jahrgang IV. Laibach 1904—05.
409	450	<i>Festschrift</i> zur Feier des 50 jährigen Bestandes der k. k. Staatsrealschule im IV. Bezirk in Wien. 1905.
279	292	<i>Illustriertes Jahrbuch</i> der Weltreisen. Letnik 5. Teschen 1906.
410	412	<i>Ilustrovani narodni koledar</i> . Leto 17. Celje 1905.
3	60	<i>Jahrbuch</i> des höheren Unterrichtswesens in Österreich. Wien. 1906.
411	417	<i>Koledar</i> družbe sv. Mohorja za 1906. Celovec 1905.
280	286	<i>Planinski vestnik</i> . Letnik 1.—8. in 11. Ljubljana 1895—1902, 1905.
281	288	<i>Popotnik</i> . Pedagoški in znanstven list. Uredil M. Nerat. Letniki 7.—22. in 26. 1886—1901, 1905.
282	289	<i>Slovan</i> , Mesečnik za književnost, umetnost in prosveto. Uredil Fran Govekar. Ljubljana 1905.
412	489	<i>Stimmen</i> aus Maria Laach, Katholische Blätter. 68. und 69. Band. Freiburg in B. 1905.
7	59	<i>Verordnungsblatt</i> für den Dienstbereich des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht. Wien 1905. (2 izvoda).
8	84	<i>Zbornik</i> Slovenske Matice. Zvezek VII. Ljubljana 1905.
413	485	<i>Zeitschrift</i> für den physikalischen Unterricht. 13.—18. letnik. Berlin 1900—05.
138	214	<i>Zeitschrift</i> für das Realschulwesen. 30. letnik. Wien 1905.
140	140	<i>Zeitschrift</i> für Schulgeographie. Zvezek XXV. Wien 1905.
414	487	<i>Zentralblatt</i> für das gewerbliche Unterrichtswesen in Österreich. Zv. XXIII. Wien 1905.
10	72	<i>Zvon</i> , Ljubljanski. 25. letnik. Ljubljana 1905.

II. Filozofija, estetika, politika.

415	430	<i>Fischer Heinrich</i> , Lessings Laokoon und die bildende Kunst. Berlin 1887.
416	460	<i>Haeckel Ernst</i> , Die Welträtsel. Stuttgart *)
417	484	<i>Menger Anton</i> , Neue Sittenlehre. Jena 1905.
418	455	<i>Reich Emil</i> , Grillparzers Dramen. Dresden und Leipzig 1894.
419	496	<i>Soyka Otto</i> , Jenseits der Sittlichkeitsgrenze. Wien und Leipzig. 1906.

* Letnice ali kraja ni pri onih knjigah, ki so brez njih.

III. Pedagogika.

(Tudi šolske spretnosti, šolska statistika, razprave o spisih za mladino.)

420	497	<i>Hinterberger Alexander</i> , Ist unser Gymnasium eine zweckmäßige Institution zu nennen? Wien und Leipzig 1906.
421	457	<i>Kohlrausch und Garten</i> , Turnspiele. Hannover-Berlin 1905.
422	458	<i>Maierl Eduard</i> , Unser Vaterland, die österreichisch-ungarische Monarchie. Leoben 1902.
423	451	<i>Novak Franc</i> , Slovenska stenografija. I. del. Korespondenčno pismo. Ljubljana 1900.
424	415	<i>Pädagogisch-katechetischer Kurs</i> in Wien. 1905.
425	505	<i>Trstenjak Davorin</i> , Druženje učitelja sa školskom mladeži. Zagreb 1906.

IV. Veroznanstvo

(in cerkvena zgodovina).

161	272	<i>Cvetje z vertov sv. Franciška</i> . Letnik 23. Gorica 1905.
426	488	<i>Natur und Offenbarung</i> . 51. Band. Münster in W. 1904.

V. Klasična filologija

(vštevši pisatelje), arheologija in epigrafika.

427	461	<i>Christ Wilhelm</i> , Geschichte der griechischen Literatur. München 1905.
428	462	<i>Schanz Martin</i> , Geschichte der römischen Literatur. München 1904.

IV. Moderna filologija

(vštevši pisatelje).

429	427	<i>Aškerc Anton</i> , Mučeniki. Ljubljana 1906.
430	533	<i>Beneš-Třebizsky Vacslav</i> , Blódné duše. Ljubljana 1889.
431	523	<i>Cankar Ivan</i> , Ob zori 1903.
432	531	<i>Časnikarstvo in naši časniki</i> . Ljubljana 1884
433	516	<i>Dialoghi italiani, tedeschi e sloveni etc.</i> Raccolti da G. Premru. Gorizia 1905.
434	479	<i>Dumas Aleksander</i> , oče, Grof Monte Cristo. 1.—3. del. Gorica 1906.
435	478	— Trije mušketirji. Gorica 1904.
436	522	— sin, Dama s kamelijami. Preložil dr. Ivo Šorli. Gorica.
437	509	<i>Finžgar F. S.</i> , Divji lovec. Ljubljana.
438	469	<i>Frenssen Gustav</i> , Jörn Uhl. Berlin 1905.

439	456	<i>Frischauf Johannes</i> , Der Alpinist und Geograph Eduard Richter, Laibach 1905.
440	441	<i>Frey A.</i> , Wörterbuch der deutschen und russischen Sprache. Leipzig.
441	481	<i>Gangl Engelbert</i> . Iz luči in teme. Ljubljana 1897.
442	424	<i>Gorky Maxym</i> , Nachtasyl. München 1903.
443	420	<i>Govekarjeva Minka</i> , Ruska moderna. Ljubljana 1905.
445	511	<i>Gregorčič Simon</i> , Job in psalem 118. Gorica 1904.
446	502	<i>Halévy Ludovik</i> , Dnevnik. Ljubljana. 1886.
447	425	<i>Hauptmann Gerhart</i> , Die Weber. Berlin 1905.
448	432	<i>Heinemann Karl</i> , Goethe. Leipzig 1899.
449	445	<i>Hugo Victor</i> , Dreiundneunzig. Wien 1875.
46	52	<i>Ibsens</i> sämtliche Werke in deutscher Sprache. Zv. X. Berlin.
47	125	<i>Jagić Vatroslav</i> , Archiv für slavische Philologie. I in II. Ietnik. Berlin 1876, 1877.
450	503	<i>Jelinek Eduard</i> , Ukrajinske dume. Ljubljana 1888.
451	495	<i>Jesenko Dragotin</i> , Pesmi. Ljubljana.
452	508	<i>Jurčič J.</i> , Listki I. Maribor 1872.
453	528	<i>Koristka</i> . Ljubljana 1905.
454	527	<i>Kralj Matjaž</i> , Zgodovinska povest. Ljubljana 1904.
455	524	<i>Kveder-Jelovškova Zofka</i> , Iskre. Praga 1905.
456	525	— <i>Zofka</i> , Ljubezen. 1901.
457	426	<i>Landsberg H.</i> , Hermann Sudermann. Berlin 1806.
458	467	<i>Larousse</i> , le petit dictionnaire illustré. Paris 1906.
459	483	<i>Literatur</i> , die, Sammlung illustrierter Einzeldarstellungen, herausgegeben von Georg Brandes. 23 zvezkov. Berlin.
460	526	<i>Loti Pierre</i> , Islandski ribič. Prevel Fran Sturm. Gorica 1904.
461	449	<i>Marn J.</i> , Jezičnik. 21., 22., 25.—30. leto. 8 zvezkov. Ljubljana.
462	418	<i>Medved Anton</i> , Poezije. Ljubljana.
463	448	<i>Mefodievskij</i> jubilejnyj sbornik. Varšava 1885.
464	423	<i>Melitz Leo</i> , Theaterstücke der Weltliteratur. Berlin und Leipzig.
465	477	<i>Meško Ksaver</i> , Ob tilih večerih. Ljubljana 1904.
466	431	<i>Meyer R. M.</i> Deutsche Literatur des 19. Jahrhunderts. Berlin 1900.
467	429	<i>Mielke Hellmuth</i> , Der deutsche Roman des 19. Jahrhunderts. Berlin 1898.
468	437	<i>Minor Jakob</i> , Lessings Jugendfreunde. Berlin und Stuttgart.
469	438	— Fabeldichter, Satiriker und Popularphilosophen des 18. Jahrhunderts. Berlin und Stuttgart.
470	439	— Das Schicksalsdrama. Berlin und Stuttgart.
471	475	— Goethes Faust. 2 zvezka. Stuttgart 1901.
472	454	— Johann Georg Hamann. Frankfurt a. M. 1881.
473	428	— Neuhochochdeutsche Metrik. Strassburg 1893.
474	433	— Schiller. Sein Leben und seine Werke. 2 zv. Berlin 1890.
475	513	<i>Minor-Sauer</i> , Studien zur Goethe-Philologie. Wien 1880.

476	529	<i>Murnik Rado</i> , Bucek v strahu.
477	434	<i>Nagl-Zeidler</i> , Deutsch-österreichische Literaturgeschichte. Hauptband. Wien 1899.
478	473	<i>Ozvald</i> , dr. K., Naši kulturni delavci v zrcalu Prešernovih poezij. Gorica 1905.
479	443	<i>Pavič Armin</i> , Historija dubrovačke drame. Zagreb 1871.
480	436	<i>Piper Paul</i> , Die älteste deutsche Literatur bis um das Jahr 1050. Berlin und Stuttgart.
481	471	<i>Pochlin Marko</i> , Tu malu besedishe treli jesikov. Das ist etc. Laibach.
389	400	<i>Prevodi</i> iz svetovne književnosti. 2. zv. Beneški trgovec, poslovenil Oton Zupančič. Ljubljana 1905.
482	532	<i>Razne pripovedke</i> . Ljubljana 1890.
483	507	<i>Regali Josip</i> . Relievi. Ljubljana 1905.
484	446	<i>Rozman-Kersnik</i> , Testament. Narodna igra s petjem. Ljubljana 1906.
485	482	<i>Sardenko Silvin</i> , V mladem jutru. Ljubljana 1903.
486	499	<i>Schellender, Irene von</i> , Roženica. Dresden-Blasewitz 1906.
487	467	<i>Scherer Wilhelm</i> , Aufsätze über Goethe. Berlin 1900.
488	453	<i>Schlegel Friedrich</i> , Seine prosaischen Jugendschriften. Herausgegeben von J. Minor. 2. zv. Wien 1882.
489	470	<i>Schmidt Frich</i> , Charakteristiken. 2. zv. Berlin.
409	452	— Goethes Faust in ursprünglicher Gestalt. Weimar 1899.
491	413	<i>Schmitt, I. A. E.</i> , Novyj karmanyj russko-nemeckij slovar. Leipzig 1867.
492	515	<i>Shakespeare William</i> , Julij Cezar. Poslovenil Oton Zupančič. Gorica 1904.
493	510	— Romeo in Julija. Poslovenil Ivan Cankar. Gorica 1904.
494	530	<i>Sienkiewicz Henrik</i> , Brez dogme. Gorica 1904.
495	472	— Križarji. Gorica.
496	474	— Mali vitez. Ljubljana 1902—04.
392	371	— Potop. II. del. Gorica.
497	444	<i>Sime James-Strodtman Adolf</i> , G. E. Lessing. Ein Lebensbild. Berlin 1878.
498	442	<i>Slike</i> iz svjetske književnosti. 2.—4. zv. Zagreb 1894—96.
499	486	<i>Šašelj Iv.</i> , Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. I. Rudolfovo 1906.
500	517	<i>Šenoa A.</i> , Karamfil s pesnikovega groba.
501	504	<i>Theuriet André</i> , Undina. Ljubljana 1887.
502	422	<i>Tolstoi</i> , Macht der Finsternis. Halle a. S.
319	281	<i>Trdina Janez</i> , Zbrani spisi. II. del. Ljubljana 1904.
503	520	<i>Tuma Ferdo Lev</i> , V znamenju življenja. Kamnik 1905.
504	518	<i>Turgenjev I. S.</i> , Nov. Ljubljana 1882.
505	519	— Oci in sinovi. Ljubljana 1887.
506	514	<i>Ulrich von Winterstetten</i> , Leiche u. Lieder. Herausgegeben von J. Minor. Wien 1882.
507	416	<i>Večernice Slovenske</i> . 57. zv. Celovec 1905.

230	229	<i>Venec slovanskih povestij</i> . Zv. IX. Gorica 1905.
508	435	<i>Walther von der Vogelweide</i> . Gedichte. Herausgegeben von Lachmann. Berlin 1891.
509	512	<i>Wolfram von Eschenbach</i> , Parzival und Titarel. Herausgegeben von Karl Bartsch. Leipzig 1875—76.
510	521	<i>Za resnico</i> . Uredil Andrej Orehek. Ljubljana 1904.
511	440	<i>Zupitza</i> , Studien des mittelhochdeutschen. Berlin 1901.

VII. Splošno jezikoslovje (o).

VIII. Popis zemlje, dežel in narodov

s prehistorijo, etnografijo in statistiko.

512	480	<i>Aškerc Anton</i> , Izlet v Carigrad. Ljubljana 1904.
513	506	<i>Beg Ante</i> , Slovensko-nemška meja na Štajerskem. Ljubljana 1905.
514	409	<i>Kramer Ernst dr.</i> Das Laibacher Moor. Laibach 1904.
515	419	<i>Vošnjak Bogumil</i> , Na razsvitu. Ljubljana 1906.

IX. Zgodovina

(izvzemši avstro-ogrske) s pomočnimi znanostmi (n. pr. palaeografijo, heraldiko, numizmatiko, kronologijo i. t. d.)

516	490	<i>Danneberg Hermann</i> , Grundzüge der Münzkunde. Leipzig 1899.
517	491	<i>Holtzinger G.</i> , Registratur- und Archivkunde. Leipzig 1883.
518	492	<i>Keller Alfred</i> , Leitfaden der Heraldik. Berlin.
519	410	<i>Rakuša Fran</i> , Slovensko petje. Ljubljana 1890.
520	493	<i>Wattenbach W.</i> , Anleitung zur griechischen Palacographie. Leipzig 1895.
521	494	— Schriftwesen im Mittelalter. Leipzig 1896.

X. Zgodovina avstrijsko-ogrske monarhije in posameznih kronovin.

522	421	<i>Andrejka Jernej</i> , Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878. Celovec 1904—05.
523	501	<i>Ilešič, dr. Fr.</i> Iz borbe med ilirsko in madžarofilsko stranko l. 1848/49. Maribor 1906.
524	447	<i>Kos, dr. Fr.</i> , Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. 1. knjiga. Ljubljana 1902.
525	411	<i>Schivizhoffen, Schiviz von</i> , Der Adel in den Matriken des Herzogtums Krain. Görz 1905.
526	414	<i>Tomek-Jemeršič</i> , Povjest kraljevine česke. Zagreb 1899.

XI. Matematika.

527	534	<i>Vega Georg Freiherr von</i> , Logarithmisch-trigonometrische Tafeln. I. und II. Band. Leipzig 1814.
528	535	<i>Mehler F. G.</i> , Hauptsätze der Elementar-Mathematik. Berlin 1892.
520	536	<i>Stolz Otto</i> , Vorlesungen über allgemeine Arithmetik. Leipzig 1885–86.

XII. Prirodopis.

530	468	<i>Kraepelin K.</i> , Beziehungen der Tiere zu einander und zur Pflanzenwelt. Leipzig 1905.
-----	-----	---

XIII. Fizika

(z astronomijo in meteorologijo), kemija.

531	498	<i>Freybe Otto</i> , Praktische Wetterkunde. Berlin 1906.
532	500	<i>Hollemann A. F.</i> , Lehrbuch der anorganischen Chemie. Leipzig 1906.
533	463	<i>Meyer R.</i> , Jahrbuch der Chemie. 14. letnik. Braunschweig 1904.

XIV. Lepe umetnosti

(z risanjem in deskriptivno geometrijo).

534	459	<i>Jahrbuch</i> für Zeichen- und Kunstunterricht. Hannover 1905.
535	466	<i>Kuhlmann Fritz</i> , Der Mensch als Gegenstand des Schulzeichnungsunterrichtes. Dresden-Wien 1905.
536	465	— Museum und Zeichnen. Dresden-Wien.

XV. Stavbarstvo (o).

XVI. Gospodarstvo in poljedelstvo (o).

XVII. Trgovina, kupčija, obrti, različno (o).

Od teh knjig so darovali:

G. Pegan Alojzij, c. kr. notar v Idriji, št. 471.

G. Plečnik Andrej, realčni učitelj v Idriji, št. 413.

Ravnateljstvo c. kr. realke v XIV. okraju na Dunaju, št. 450.

G. Aleksander Seidl, c. kr. rudniški blagajnik v pok. v Idriji, št. 534, 535, 536,

Učiteljska knjižnica šteje koncem šolskega leta 1905/6: 536 del v 1124 zvezkih in 985 izvestij.

B. Dijaška knjižnica.

Varih: Oskar Kamenšek.

Dijaška knjižnica se je pomnožila za 71 del, oziroma 143 zvezkov, in sicer:

a) Po nakupu:

Alešovec, Vrtomirov prstan.

Andrejka Jernej, Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878. Celovec 1904—5.

Aškerc A., Izlet v Carigrad. Ljubljana 1893.

Baloh Ivan, Črtice. Kamnik 1905.

Berthet E., Učenke v petih delih sveta.

Bezenšek A., Slovenska stenografija. Ljubljana 1893.

Borislav, Spominski listi iz avstrijske zgodovine.

Cigler Jan., Sreča v nesreči. Ljubljana 1882.

Črni bratje.

Devčić J., Ružice. Zagreb 1905.

Dialoghi italiani, tedeschi del. sloveni. Gorizia 1905.

Dominicus, Narodne pripovedke za mladino. I.—III.

Dom in Svet. 18. letnik. Ljubljana 1905.

Dumas Aleksander, Trije mušketirji. Gorica 1904.

Erazem Predjamski.

Finžgar F. S., Divji lovec. Narodni igrokaz. Ljubljana.

Frisch, Mirko Poštenjakovič.

Gangl E., Iz luči in teme. Ljubljana 1897.

Slava Prešernu! 6 izvodov.

Gregorčičevim kritikom odgovor in pouk. Ljubljana 1882.

Gregorčič S., Job in psalm 118. Gorica 1904.

Hofmann, Čas je zlato.

Ilešič Fr., Prešeren in slovanstvo. Ljubljana 1900.

Jesenko Drag., Pesmi. Ljubljana, 1904.

Keller, dr. A., Prst božji. Ljubljana 1887.

Kleinschmied O., Kaiserin Elisabeth. Linz a. d. D., 1905.

Knez Črni Juri.

Knjižnica za mladino. 28 zvezkov po 2 izvoda.

Kočvar F., Mlinarjev Janez, slovenski junak. Celje 1905.

Koder A., V gorskem zakotju. Novo mesto 1901.

Koledar družbe sv. Mohorja za l. 1906. Celovec 1905.

Korzi A., 100 narodnih legend. Ljubljana 1897.

Šaljivi Jaka. I.—II.

Kredba, Izdajalca domovine.

Lažnjivi Kljukec.

Leban J., Pri Vrbovčevem Grogi.

Loti Pierre, Islandski ribič. Gorica 1904.

Maron, krščanski deček z Libanona. Ljubljana 1900.

May Karl, Reiseerzählungen. 30. Band. Und Friede auf Erden. Freiburg i. B.

Mayer M., Mučenci. Ljubljana 1903.

Merhar A., Marjetice. Ljubljana 1902.

Meško Ksaver, Ob tihih večerih. Ljubljana 1904.

Mladinska knjižnica. 2 zv. Ljubljana 1900.

Musaus, Repoštev.

- Najdenček ali Pravični se tudi živine usmili.
 Naselnikova hči.
 Naš dom. Zbirka povesti i. t. d. I.—V. snopič v 3 zvezkih. Celje.
Nedeljko Fr., Maksimilijan I., cesar mehiškanski.
 Nikolaj Zrinjski.
 Oglenica ali hudobija in nedolžnost, Celovec 1894.
Parapat J., Robinzon starši. Celovec 1904.
Pellico Silvio, Moje ječe. Ljubljana 1905.
 Potovanje v Liliput.
 Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. Uredil A. Kalan. 3 zvezki.
 Ljubljana.
Regensberger F., Custozza und die Verteidigung von Südtirol 1866. Stuttgart 1904.
Rozman-Kersnik, Testament. Ljubljana 1906.
Sardenko Silvin, V mladem jutru. Ljubljana.
Schalk G., Deutsche Heldensage. Stuttgart.
Schwab Gustav., die Helden des Trojanischen Krieges. Berlin.
 „ die schönsten Sagen des klassischen Altertums. Leipzig.
Shakespeare W., Hamlet. Gorica 1899
 „ Julij Cezar. Gorica 1904.
 „ Romeo in Julija. Gorica 1904.
Sienkiewicz H., Križarji. Gorica.
 „ Mali vitez. Ljubljana.
 „ Potop. Gorica.
 Slovenske večernice. 57. zv. Celovec 1905.
Spillmann J., Povesti. 6 zvezkov.
 „ Žrtev spovedne molčečnosti. Cleveland (Ohio).
Sašel J., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. I. Rudolfovo 1906.
Šenoa A., Karamfil s pesnikovega groba.
 60 malih povesti.
 Šmida Krištofa spisi. XIII.—XIV. zv. Rudolfovo.
Šreknik E., Krištof Kolumb. Zgodov. roman. Ljubljana 1896.
 Tisoč in ena noč. Ljubljana 1902.
 Tiun Lin, kitajski morski ropar.
Tomšič J., Peter Rokodelčič. Ljubljana 1880.
Trošt Ivo, Pri stricu. Ljubljana 1898.
Trstenjak A., Slovensko gledališče. Ljubljana 1895.
 „ D., V delu je rešitev.
Perne Jules, Abenteuerliche Reisen. 51.—53. zv.
Vrabl Rud., Božično darilo. Vstajenje. Ljubljana 1900.
Vrhovnik J., Sv. Ahacij. Ljubljana 1903.
 Vrtec 1889—1905. 17 letnikov.
Zöhrer F., Lebensbilder aus Österreich-Ungarn. Linz an der D. 1905.
 Zvonček. VI. leto. Ljubljana 1905.
 „ III.—VI. letnik.
 Zvon Ljubljanski. 25. letnik. Ljubljana 1905.
 b) Po darilih:
 G. Matija Pirc, realčni učitelj:
 Goethes Sämtliche Werke. 9. Band. Stuttgart. I. G. Cotta 1872.

Romuald Hribarnik, učenec II. razreda:
Devojan Miljenko, Mladini. Novo mesto 1885.

Anton Sedej, učenec III. razreda:
Jelovšek Ern., Spomini na Prešerna. Ljubljana 1903.
Narodne srbske pesmi. Priredil J. Pajk. Ljubljana 1899.

Dijaška knjižnica šteje koncem šolskega leta 1905/6: 260 del v 876 zvezkih.
Zavod je naročen na sledeče časopise: Naturwiss. Rundschau. — Naturwiss. Wochenschrift. — Jahrbuch der Naturwissenschaften. — Natur und Schule. — Zeitschr. f. Lehrmittel u. pädag. Literatur. — Zeitschr. f. d. phys. u. chem. Unterricht. — Jahrbuch der Chemie. — Vierteljahrschr. f. körperl. Erziehung. — Zentralbuch f. d. gewerblichen Unterr. — Euphoriön. — Zeitschr. f. deutsch. Altertum. — Himmel u. Erde. — Zeitschr. f. d. Realschulwesen. — Zeitschr. f. d. Geographie. Natur und Offenbarung. — Stimmen aus Maria-Laach. — Körper und Geist. — Monatsschr. für das Turnwesen. — Zeitschr. für Zeichen- und Kunstunterricht. — Erdbebenwarte. — Verordnungsblatt d. Min. f. K. u. U. (2). — Laibacher Zeitung. — Der gute Kamerad. — Stein der Weisen. — Cvetje z vertov sv. Frančiška. — Ljubljanski Zvon (2). — Dom in Svet (2). — Slovan. — Popotnik. — Zvonček.

II. Zemljepisna in zgodovinska učila.

Varih: Matija Pirc.

Zbirka se je pomnožila za 48 komadov, in sicer:

Nastenske slike: Angelski most in grad v Rimu; belvederski Apolo; umirajoč gladiator. *Gablowitz*, Svetovni zemljevid azimutov in razdalj iz Ljubljane [daroval c. kr. profesor A. Belar]. — Le Monnier, Jezikovna nastenska karta Avstro-Ogrske. — *Fraas*, Nastenske podobe za geologijo in prazgodovino (5). — *Dr. Nabelek*, Nastenska podoba severnega ozvezdja. — 27 komadov starega denarja [darovali gg.: c. kr. nadporočnik Fr. Beuk (23), c. kr. notar A. Pegan (1) in c. kr. kancelist B. Baebler (3)]. — Zgodovinski pregled na papirnatem traku iz leta 1818 [daroval c. kr. nadporočnik Fr. Beuk].

Vseh v to zbirko spadajočih predmetov je 648.

III. Fizikalni kabinet.

Varih: Julij Nardin.

Prirastek:

Rumkorff z 20 cm veliko iskrodaljo. — Univerzalni merski aparat za galvanske toke. — 2 telefonski štaciji s 4 galv. členi. — Acetilenska svetilka s 6 plameni. — Naponski regulator. — Vijugasto zrezana steklenica. — 12 Sternsteinovih nastenskih podob iz elektrotehnike. — Več orodij, priprav in reagentij.

Vseh v to zbirko spadajočih predmetov je 263.

IV. Kemiški kabinet.

Varih: Baltazar Baebler.

Prirastek:

2 svinčeni skledici. — 12 parov steklenih skledic. — 1 steklena in 10 porcelanastih skledic za izparivanje. — 2 držali. — Absorpcijski aparat. — 3 absorpcijske cevi. — Aparat za proizvodnjo arzena. — Tabela atomskih tež. —

23 čaš za kuhanje. — 31 krtač za snaženje. — 4 kapilarne steklenice. — 5 listov karborundovega platna. — Aparat za destilacijo klora. — Aparat za proizvodnjo klora. — 2 kondenzacijski cevi. — 5 valjastih steklenic z odlivkom. — 10 železnih mrež. — 2 trikota s prestavljivimi kraki. — 4 trinogi. — Eksikator. — 2 steklenici z lijem. — 5 kavčukastih obročev. — Aparat za filtriranje v brezračnem prostoru. — Goochova čaša za filtriranje. — 8 stojal za filtriranje. — 13 lijev za filtriranje. — Lij za čiščenje živega srebra. — Prizmatična steklenica. — Steklenica z izlivkom na dnu. — 6 aparatov za proizvodnjo plinov. — 2 steklenici za čiščenje plinov. — 1 kg steklenih kroglic. — 15 okroglih steklenih plošč. — 1 kg granatov za tariranje. — 10 stiskalcev. — 5 držal za epruvete. — 13 gorilcev. — 31 steklenic za kuhanje. — 2 bireti s stojalom. — 5 pipet s stojalom. — 5 menzur. — Železen možnar s tolkačem. — 2 porcel. možnarja. — 2 pnevmatiški kadički. — 6 skledic iz žel. pločevine. — 10 steklenic za brizganje. — 2 držali za retorte. — Leseni podložki. — Termometer 360°. — 6 lončkov iz berol. porcelana. — Sušilna peč s stojalom. — Tehnica za demonstriranje. — Analitiška tehnika. — Tehnica za tariranje. — Uteži. — 10 klešč za lončke. — 2 pinceti. — 300 epruvet. — 10 stojal za epruvete. — Papir za filtriranje. — Etikete. — 128 steklenic za reagentije in preparate — 223 reagentij in preparatov v steklenicah ali kositarnih posodah.

Vseh v kemiški kabinet spadajočih predmetov je 1537.

V. Prirodopisni kabinet.

Varij: Dr. Stanislav Beuk.

Pri rastek:

Engledejeve nastenske podobe iz botanike: *Cicuta virosa*. — *Lilium Maritimum*. — *Galantus nivalis*. — *Medicago sativa*. — *Trifolium pratense*. — *Rosa canina*. — *Fragaria vesca*. — *Pirus malus*. — *Prunus Cerasus*. — *Calluna vulgaris*. — *Primula elatior*. — *Rubus Idaeus*. — *Aesculus Hippocastanum*. — *Euphorbia Chyparissias*. — *Matricaria Chamomilla*. — *Raphanus sativus*. — *Brassica Napus*. — *Zea Mays*. — *Salix Caprea*. — *Orchis maculata*. — *Corylus Avellana*. — *Hordeum sativum*. — *Canabis sativa*. — *Gentiana lutea*. — *Acer platanoides*. — *Alisma plantago*. — *Arum maculatum*. — *Carex flava*. — *Scirpus lacustris*. — *Caltha palustris*. — *Viscum album*. — *Vitis vinifera*. — *Polygonum fagopyrum*. — *Daphne Mezereum*. — *Avena sativa*. — *Triticum sativum*. — *Picea excelsa*. — *Pinus silvestris*. — *Juniperus communis*. — *Larix decidua*. — *Colchicum autumnale*. — *Nymphaea alba*. — *Nuphar luteum*. — *Viola odorata*. — *Gossypium herbaceum*. — *Althaea officinalis*. — *Tilia ulmifolia*. — *Quercus pedunculata*. — *Humulus Lupulus*. — *Linum usitatissimum*. — *Fagus silvatica*. — *Papaver Rhoeas*. — *P. somniferum*. — *Pisum sativum*. — *Tulipa Gesneriana*. — *Dianthus Caryophyllus*. — *Ranunculus acris*. — *Sambucus nigra*. — *Datura Stramonium*. — *Hyoscyamus niger*. — *Centaurea Cyanus*. — *Thea Chynensis*. — *Coffea Arabica*. — *Digitalis purpurea*. — *Vinca minor*. — *Campanula patula*. — *Valeriana officinalis*. — *Nicotiana Tabacum*. — *Polyporus fomentarius*. — *Hydnum repandum*. — *Clavaria aurea*. — *Cantarellus cibarius*. — *Marchantia polymorpha*. — *Mnium undulatum*. — *Lycopodium clavatum*. — *Equisetum pratense*. — *Aspidium filix mas*. — *Morchella esculenta*. — *Tuber aestivum*. — *Choeromyces meandriformis*. — *Lycoperdon gemmatum*. — *Boletus scaber*. — *B. edulis*. — *Amanita muscaria*. — *Atropa Belladonna*. — *Ribes Grossularia*. — *Cichorium Intybus*. — *Beta vulgaris*. — *Fraxinus excelsior*. —

Solanum tuberosum. — *Syringa vulgaris*. — *Phaseolus multiflorus*. — *Cocos nucifera*. — *Lamium maculatum*.

89 mikroskopiških preparatov steljčnic in iz anatomije rastlin.

Axur palumbarius (daroval veleposestnik Gruden). — *Foetorius ermineus* (daroval c. kr. notar A. Pegan). — *Spirographis Spallancanii*. — *Acherontia Atropos*, biologija (darovala tvrdka Sirk in Spadinger). — *Equus Caballus*, zadnja noga, okostje. — *Anodonta mutabilis*, živčevje. — Torzo, razložljiv. — *Vella spirans*. — *Salpa Forskalii*. — *Fringilla domestica*. — Pljuča, zdrava in jetična. — *Triton cristatus*, razvoj. — *Lacerta viridis*, situs. — *Gallus domesticus*, razvoj. — *Sepia officinalis*, situs. — *Mus decumanus*, situs. — Želodec prežvekovalčev. — *Tropidonotus*, razvoj. — *Sphaerechismus granularis*, situs. — *Esox lucius*, situs. — *Mus decumanus*, živčevje. — *Esox lucius*, dvojna injekcija. — *Vipera berus*, situs. — *Rhizostoma pulmo*. — *Musca domestica*, razvoj. — Anatomija očesa, *Bos taurus*. — *Spermophilus citillus*, dvojna injekcija. — Pfuertschelerjeve podobe: *Apis*, *Aster*, *Sykon*, *Taenia*, *Tropidonotus*, *Hirudo*, *Unio*, *Hydra*, *Anthea*, *Euspongia*, *Mustelus*, *Astacus*, *Corallium*, *Mollusca*, pregled.

Prirodopisna zbirka šteje vseh predmetov 3635.

VI. Učila za geometrijo.

Varih: Julij Nardin.

Zbirka šteje koncem šolskega leta 1905/6: 24 geometriških modelov, 1 predložno zbirko in 25 komadov risalnega orodja.

VII. Učila za prostoročno risanje in lepopisje.

Varih: Vincencij Levičnik.

Zbirka se je pomnožila za 62 modelov iz mavca za figuralno risanje in za 24 risalnih predlogov.

Vsa zbirka šteje koncem šolskega leta 4 predložne zbirke za lepopisje, 19 predložnih zbirk za prostoročno risanje, 8 modelov iz žice, 1296 majhnih in 28 velikih lesenih modelov, 81 modelov iz mavca, 9 risalnih priprav, 40 metuljev, 15 školjk, 19 posod, 6 mozaiških plošč, 41 modelov za pouk v perspektivi in dve knjigi.

VIII. Pregled vseh zbirk.

1. a) Učiteljska knjižnica: del 536, zvezkov 1124, izvestij 985.
b) Dijaška knjižnica: del 260, zvezkov 876.
2. Zemljepisna in zgodovinska zbirka: stenskih zemljevidov 59, aparatov 9, knjig slik 194, novcev 65, diapozitivov 185, okvirov 136.
3. Fizikalna zbirka: aparatov 179, orodij, priprav, podob in knjig 84.
4. Kemiški kabinet: aparatov, orodij in priprav 1166, kemikalij 367, tabel in knjig 4.
5. Prirodopisna zbirka: iz zoologije 1293, iz botanike 7803, iz mineralogije 386 komadov in 153 priprav in orodij.
6. Učila za geometrijo: modelov 24, predložnih del, risalnega orodja 25.
7. Učila za prostoročno risanje in lepopis: 1666 komadov.
8. Podobe za nazorni nauk: 51.
9. Petje: 2 harmonija, 1 akord, piščalka.

VI. Statistika.

	Prilagodni razred	Realčni razred					Skupaj
		I.	II.	III.	IV.	V.	
1. Število.							
Koncem šolskega leta 1904/5	33	39	43	33	29	—	144
Začetkom šolskega leta 1905/6	49	43	37	30	27	24	161
Med šolskim letom vstopilo	1	2	1	—	2	2	7
Vseh skupaj torej sprejetih	50	45	38	30	29	26	168
Med njimi:							
Na novo sprejetih in sicer:							
Na podlagi sprejemnega izpita	—	9	—	1	1	1	12
Iz nižjih razredov premeščeni	35	2	2	—	1	2	6
Repetentov	—	3	1	—	3	4	11
Zopet sprejetih in sicer:							
Iz nižjih razredov premeščenih	—	18	24	24	18	19	103
Repetentov	5	11	11	5	1	—	28
Med šolskim letom izostali	5	2	1	—	5	3	11
Število učencev koncem šol. leta 1905/6	45	43	37	30	24	23	157
Med njimi:							
Javnih učencev	45	43	37	30	24	23	157
Privatistov	—	—	—	—	—	—	—
2. Po rojstnem kraju (domovini).							
Iz Idrije	26	26	21	14	9	13	83
„ idrijskega okraja	7	2	2	2	2	2	10
„ Kranjskega sicer	4	7	3	5	8	3	26
„ Primorskega	7	7	9	9	4	3	32
„ Koroškega	—	—	—	—	1	1	2
„ Štajerskega	1	1	—	—	—	1	2
„ Nižje Avstrijskega	—	—	1	—	—	—	1
iz Amerike	—	—	1	—	—	—	1
Skupaj	45	43	37	30	24	23	157
3. Po materinščini.							
Slovenci	43	43	37	30	23	23	156
Nemci	2	—	—	—	1	—	1
Skupaj	45	43	37	30	24	23	157
4. Po veri.							
Katoličani (latinskega obreda) vsi	45	43	37	30	24	23	157
5. Po starosti.							
9 let starih	1	—	—	—	—	—	1
10 „	7	1	—	—	—	—	8
11 „	13	6	—	—	—	—	6
12 „	14	10	6	—	—	—	16
13 „	7	13	6	3	—	—	22
14 „	3	8	16	3	5	—	32
15 „	—	5	6	13	4	2	30
Odnos	45	43	34	19	9	2	107

	Pripravljeni razred	Realčni razred					Skupaj
		I.	II.	III.	IV.	V.	
Prenos	45	43	34	19	9	2	107
16 let starih	—	—	3	6	8	3	20
17	—	—	—	4	4	5	13
18	—	—	—	—	2	8	10
19	—	—	—	1	—	2	3
20	—	—	—	—	—	1	1
21	—	—	—	—	1	1	2
25	—	—	—	—	—	1	1
Skupaj	45	43	37	30	24	23	157
6. Po bivališču starišev.							
Iz Idrije in najbližje okolice	34	26	21	17	11	15	190
Od drugod	11	17	16	13	13	8	67
Skupaj	45	43	37	30	24	23	157
7. Razredba.							
a) Koncem šolskega leta 1905/6 jih je dobilo:							
Izpričevalo I. reda z odliko	2	1	—	1	—	2	4
I.	31	31	33	20	23	14	121
II.	10	8	3	6	1	4	22
III.	2	1	—	1	—	—	2
Ponavljalni izpit se je dovolil	—	2	1	2	—	3	8
Dodatni izpit se je dovolil	—	—	—	—	—	—	—
Neizprašani	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj	45	43	37	30	24	23	157
b) Dodatek k šol. letu 1904/5:							
Ponavljalnih izpitov je bilo dovoljenih	—	5	3	4	3	—	15
Izpit je prebilo:							
Povoljno	—	3	3	4	3	—	13
Nepovoljno (ali pa jih ni prišlo)	—	2	—	—	—	—	2
Tedaj je končni posledek za šol. leto 1904/5.							
Dobilo jih je:							
Izpričevalo I. reda z odliko	—	3	2	—	2	—	7
I.	26	23	25	24	24	—	96
II.	3	10	15	6	3	—	34
III.	4	3	1	3	—	—	7
Skupaj	33	39	43	33	22	—	144
8. Denarni prispevki.							
Po sklepu mestnega zastopa z dne 2. julija 1901 ne plačujejo učenci do preklica nikakih pristojbin in tudi ne solnine.							
9. Udeležba pri pouku neobveznih predmetov.							
Petje	18	23	11	12	7	9	62
10. Ustanove.							
Število štipendistov	1	1	—	—	—	—	2
Skupni znesek ustanov	186	200	—	—	—	—	386

Podpora učencev.

Podporno društvo za dijake na realki v Idriji.

Društveni namen je podpirati potrebne učence idrijske realke ter jim tako omogočiti študije. Ogromna večina staršev, ki pošilja svojo deco v realko, je delavskega — rudarskega stanu. Po krajevnih razmerah hranijo in pošiljajo svoje otroke z manjšimi ali večjimi težavami v šolo, popolnoma nemogoče bi jim pa bilo plačevati šolnino ali kupovati drage šolske knjige. Mestna občina se je odpovedala z ozirom na to dejstvo šolnini, in podporno društvo je prevzelo v prvi vrsti skrb za šolske knjige in druge potrebščine.

Z vsakim novim razredom bo treba novih šolskih knjig, izdatki v tem oziru bodo postali šele potem manjši, ko bo zavod izpopolnjen. Dotlej mora omejiti društvo svoje delovanje večinoma le na ta način podpiranja. Razširilo bi svoje delovanje na druge prepotrebne podpore le potem, ako si pridobi novih dobrotnikov, ki to omogočijo.

Pokrovitelj društva postane, kdor plača enkrat za vselej 100 K; društveniki plačujejo naenkrat ali v obrokih 10 K na leto; podpornik postane vsak, kdor društvu kaj daruje.

Člani odbora za šolsko leto 1905/6:

Dr. Stanislav Beuk, realčni ravnatelj, predsednik;

Andrej Plečnik, realčni veroučitelj, predsednikov namestnik;

Matija Pirc, realčni profesor, tajnik;

Valentin Lapajne, trgovec in posestnik, blagajnik;

Dr. Jan. Štverák, c. kr. rudniški nadzdravnik, namestnik;

Frančišek Šinkovec, c. kr. rudniški paznik, namestnik;

Jan Gruden, veleposestnik, pregledovalec računov;

Karel Svoboda, c. kr. rudniški svetnik, pregledovalec računov.

Zaznamek prispevkov p. n. pokroviteljev, društvenikov in podpornikov kakor tudi vseh drugih dohodkov društva od zadnjega poročila z dne 10. julija 1905 v kronološkem redu do 16. junija 1906:

Vončina J., mag. svetnik v Ljubljani, 10 K. — Mušič J., c. kr. davkar v Kamniku, 10 K. — Levičnik V., profesor, 10 K. — Pirnat M., profesor v Kranju, 10 K. — Lapajne Št., c. kr. okr. glavar v Postojni, 5 K. — Pečirer Št., c. kr. paznik, 4 K. — Ciniburk F., knjigovezec, 10 K. — Mestna občina idrijska 1000 K. — Lazar F., trgovec v Sedlu, 10 K. — Gangl E., učitelj na realki, čisti prebitek dij. koncerta 200 K. — Tratnik M., mizar, 10 K. — Penco Kl., c. kr. rudniški oskrbnik, 10 K. — Lapajne P., trgovski poslovođa, 10 K. — Novak J., c. kr. učitelj, 10 K. — Gruden J., c. kr. paznik 10 K. — Gangl E., učitelj na realki, 10 K. — Vidic F., c. kr. rudniški oficijal, 10 K. — Kogej S., mestni uradnik, 10 K. — Pegan A., c. kr. notar, 10 K. — Perko A., c. kr. deželni živinozdravnik, 10 K. — Pirc M., profesor, 10 K. — Baebler B., profesor, 10 K. — Bajželj Iv., profesor, 10 K. — Nardin J., profesor, 10 K. — Dr. Beuk S., ravnatelj, 10 K. — Lapajne Franja, trgovka, 10 K. — Tavzes Fr., not. kandidat, 10 K. — Novak J., občinski tajnik, 10 K. — Kogovšek J., posestnik, 10 K. — Sieherl J., posestnik v Logatcu, 20 K. — Kobal M., posestnik, 10 K. — Tschernernigg J., predstojnik c. kr. rudnika v Kitzbühlu, 10 K. — C. kr. poljedelsko ministrstvo 300 K. —

Gruden J., veleposestnik na Jeličnem vrhu, 10 K. — Lapajne Dr., profesor, 10 K. — Levičnik V., profesor, 10 K. — Nardin J., profesor, 10 K. — Pegan A., c. kr. notar, 10 K. — Pirc D., c. kr. lekarnar, 10 K. — Plečnik A., profesor, 10 K. — Rupnik J., posestnik, 10 K. — Svoboda K., c. kr. rudniški svetnik, 10 K. — Šebenik J., c. kr. paznik, 10 K. — Šotola J., c. kr. inšpektor, 10 K. — Dr. Štverák J., c. kr. rudniški nadzdravnik, 10 K. — Treven Val., trgovec, 10 K. — Trček Marija, posestnica, 10 K. — Likar Marija, posestnica, 5 K. — Šinkovec Fr., c. kr. paznik, 5 K. — Didič F., posestnik, 2 K 50 vin. — Dežela Josipina, posestnica, 2 K 50 vin. — Gangl E., učitelj na realki, 5 K. — Gostiša Ferd., trgovec, 2 K 50 vin. — Kenda P., c. kr. skladiščnik, 7 K 50 vin. — Kobal A., gostilničar, 2 K 60 vin. — Lapajne Fani, trgovka, 2 K 50 vin. — Lapajne Marija, trgovka, 2 K 50 vin. — Novak J., c. kr. učitelj, 2 K 50 vin. — Paa J., posestnik, 2 K 50 vin. — Dr. Papež E., c. kr. rudniški zdravnik, 2 K 50 vin. — Šepetavec J., mestni župan, 5 K 50 vin. — Trpin Jos., c. kr. paznik, 2 K 50 vin. — Bajželj Iv., profesor, 4 K. — Dr. Beuk S., ravnatelj, 4 K. — Baebler B., profesor, 4 K. — Baebler B., c. kr. kancelist, 4 K. — Baebler L., c. kr. učitelj, 2 K. — Gabron V., mesar, 2 K. — Kamenšek O., profesor, 4 K. — Kenda I., mestni uradnik, 3 K. — Koršič J., c. kr. rudn. svetnik, 3 K. — Dr. Mencej J., profesor, 4 K. — Nagode F., posestnik, 3 K. — Novak A., c. kr. šolski vodja, 3 K. — Novak O., c. kr. učitelj, 2 K. — Dr. Ogo-reutz R., c. kr. sodni pristav v Novem mestu, 2 K. — Pirc M., profesor, 4 K. — Prelovec F., posestnik, 3 K. — Rogelj Fr., dež. dacar, 2 K. — Sturm H., 3 K. — Štraus M., posestnik, 3 K. — Vidic F., c. kr. rudniški oficijal, 3 K. — Zazula J., c. kr. kontrolor v pokoju, 2 K. — Burnik J., c. kr. nadpaznik, 3 K. — Kavčič Marija, c. kr. šolska voditeljica, 3 K. — Kos H., posestnik, 2 K. — Krapš A., c. kr. davkar, 2 K. — Mačkovšek A., c. kr. šolski sluga, 2 K. — Šuntar Iv., distr. zdravnik, 2 K. — Lapajne Mici, c. kr. učiteljica, 3 K. — Arko M., dekan, 10 K. — Turk J., posestnik, 10 K. — Knap A., c. kr. paznik, 10 K. — Gangl E., čisti dobiček dij. koncerta, 100 K. — Kos Fr., kavarnar, 1 K. — Neimenovani, 1 K. — Bajt Iv., obč. sluga, 5 K. — Kavčič J., c. kr. paznik, 5 K. — Vidmar J., 2 K. — Krapš J., 2 K. — Rejc J., 5 K. — Vehar J., 3 K. — Mrovlje J., 3 K. — Šinkovec J., 4 K. — Kranjska hranilnica v Ljubljani, 50 K. — Križman J., nuč. v Dornbergu, 20 K. — Smole J., trgovec v Logatcu, 6 K. — Martelanc Cv., podjetnik v Barkovljah, 20 K. — Albreht Ivana, 1 K. — Vončina Francišek, 5 K. — Koler J., 5 K. — Vončina J., mag. svetnik v Ljubljani, 5 K. — Dr. Gruntar R., odvetnik v Tolminu, 10 K. — Mlekuž A., posestnik v Bovcu, 10 K. — Lapajne Val., trgovec, 10 K. — Kos Fr., kavarnar, 10 K.

Izpolnjujoč prijetno dolžnost, zahvaljuje poročevalec v imenu društva in podpiranih učencev vse p. n. dobrotnike kar najtopleje ter se usoja priporočati društvo še nadaljni naklonjenosti vsem prijateljem mladine.

VIII.

Najvažnejši odloki c. kr. šolskih oblasti.

1. Odlok c. kr. naučnega ministrstva z dne 5./VII. 1905, št. 23.775, ki se z njim dovoljuje, da se mestna nižja realka začetkom šolskega leta 1905/6 razširi v višjo realko. Dotični odlok slove v dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu z dne 28. VII. 1905, št. 10.967, na mestno županstvo v Idriji tako-le:

„Njegova prevzvišenost, gospod minister za nauk in bogočastje, je z ukazom z dne 5./7. 1905, št. 23.775, privolil, da se mestna nižja realka v Idriji začetkom šolskega leta 1905/6 razširi v višjo realko, in sicer tako, da se zaporedoma aktivirajo višji razredi. Obenem je dobil c. kr. deželni šolski svet pravico, da, če se zakoniti pogoji izpolnijo, dovoli otvoritev višjih razredov. Dalje je njegova prevzvišenost odobrila ustanovno listino kakor tudi predloženi učni načrt, tega pa z izpremembo, da se vpelje slovenski učni jezik le za tiste posamezne učne predmete višje realke, za katere so aprobirane, v slovenskem jeziku že spisane učne knjige, oziroma šele tedaj, ko se take knjige spišejo . . . Sicer se je načeloma pripoznalo, da proti slovenskemu učnemu jeziku ni nobene zapreke . . .

2. Odlok c. kr. naučnega ministrstva z dne 19./I. 1906, št. 1173, ki se z njim raztegne pravica javnosti s pripoznanjem reciprocitetnega razmerja na V. razred.

3. Odlok c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko z dne 16./V. 1906, št. 2273, ki se z njim dovoljuje otvoritev VI. razreda na mestni višji realki v Idriji.

4. Odlok c. kr. naučnega ministrstva z dne 16./I. 1906, št. 47.887, ex 1905, ki določa izpremembe v učnem načrtu za verouk v prvih štirih razredih.

5. Odlok c. kr. naučnega ministrstva z dne 3. X. 1905, št. 34.759, ki dovoljuje porabo Kržičeve: Cerkevne zgodovine kot učno knjigo za veroznanstvo v V. razredu.

6. Odlok c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko z dne 16./V. 1906, št. 1949, ki določa, da se zvezki za naloge koncem leta vzamejo učencem

IX.

Kronika.

15. julija : Vpisovanje v I. razred.

14. septembra : Vpisovanje v pripravljalni razred.

15. septembra : Vpisovanje v I. razred; 16. septembra sprejemni izpiti.

16. septembra : Vpisovanje v II., III., IV. in V. razred.

19. septembra : Ponavljalni izpiti.

18. septembra : Začetek šolskega leta 1905/6 s slovesno službo božjo

4. oktobra : Zavod se udeleži na imendan Nj. Veličanstva cesarja Fr a n c a J o ž e f a I., po kateri se je zapela cesarska pesem.

18. oktobra : Učenci gredo k izpovedi in 19. oktobra k sv. obhajilu.

28. oktobra : Zavod priredi Prešernovo slavnost; slavnostni govor govori E. Gangl; učencem se razdeli knjižica Slava Prešernu, ki jo je nakupilo za vse učence mestno županstvo idrijsko.

20. novembra : Zavod se udeleži spominske maše za Nj. Veličanstvo pokojno cesarico Elizabeto.

4. decembra do 10. t. m. : C. kr. deželni šolski nadzornik Fr a n č i š e k H u b a d nadzoruje zavod.

8. decembra : Pod vodstvom E. Gangla prirede učenci zavoda koncert v prid Podpornemu društvu.

10. februarja: Razdelitev izpričeval za I. polletje.

14. februarja: Pričetek II. polletja.

26. marca: Učenci gredo k izpovedi in 27. t. m. k svetemu obhajilu.

7. aprila: Pod vodstvom E. Gangla prirede učenci zavoda koncert v prid Podpornemu društvu.

6. in 7. maja: Majnikov izlet: Pripr. in I. razred v Godovič, II. razred v Žiri, III. in IV. razred v Postojno, V. razred na Bled in v Ljubljano.

12. junija: C. kr. strokovni nadzornik za prostoročno risanje, Herman Lukas nadzoruje pouk iz risanja.

14. junija: Zavod se udeleži procesije sv. Rešnjega telesa.

22. junija: Zavod se udeleži procesije sv. Ahačija.

25. junija: Učenci gredo k izpovedi, 26. junija k sv. obhajilu.

2., 4. in 6. julija: Knezoškofijski komisar za verouk in bogoslužne vaje, č. g. dekan Mihael Arko, nadzoruje pouk iz veroznanstva.

14. julija: Sklep šolskega leta z zahvalno sv. mašo; razdelitev izpričeval.

Zavod je izgubil v šolskem letu dva učenca, ki ju je ugrabila prezgodnja smrt: Pivk Valentin, učenec pripravljalnega razreda, je umrl 6. oktobra 1905, in Jurman Ivan, učenec 4. razreda, umrl 12. junija 1906.

X.

Kako se je pospeševal telesni razvoj mladine.

Letošnje šolsko leto je bilo zelo deževno. Igrišče, ki ga je prepustilo „Olepševalno društvo“ dijakom v uporabo, leži ob reki Idrijci ter je deloma zelo močvirno. Zato se je moralo jeseni igranje na prostem popolnoma opustiti. Da bi se pa tudi v tem letu zadostilo odloku c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 13. septembra 1890, št. 19.907, glede telesne vzgoje šolske mladine, se je uvedla takoj v jeseni prostovoljna telovadba v III., IV. in V. razredu. Telovadilo se je v vsakem razredu po 2 uri na teden, in sicer vaje, predpisane v učnem načrtu za posamezne razrede.

V zimskem času so se učenci drsali na javnem drsališču zunaj mesta. Ker je bilo zimsko vreme dokaj ugodno, so imeli učenci dovolj prilike tudi to telesno vajo zadostno gojiti.

V poletnem času pa se je pričelo igranje na prostem zaradi deževnega vremena šele v mesecu juniju. Igralo se je v prostih popoldnevih v torek, četrtek in soboto. Učenci višjih razredov so igrali Lawn Tennis, Krok, Žoganje z loparjem in Žoganje z nogo. Učenci nižjih razredov pa Roparji in orožniki, Žoganje z loparjem, Svinjko in Boj za trdnjavo. Potrebno orodje za igranje je nabavilo ravnateljstvo.

V zimskem času so obiskovali učenci kopališče v realnem poslopju. To obsega 20 pršnih kopeli z gorko vodo. Kopanje se je vršilo pod nadzorstvom dveh članov učiteljskega zbora. V letnem času pa so se kopali učenci v Idrijci in Zali ter se tudi urili v plavanju.

Da so se zamogle učne sobe med odmorom prezračevati, so zapuščali učenci med glavnim odmorom ob 10. uri dopoldne svoje sobe in so ostajali v tem času o lepem vremenu na dvorišču, v deževnem pa na koridorih.

Koliko učencev se je udeležilo posameznih telesnih vaj, kaže naslednja preglednica:

Razred	Število učencev	O d t e h j e b i l o							
		pri igranju	%	drsalcev	%	kolesarjev	%	plavalcev	%
Pripravljalni	45	20	44.4	5	11.1	—	—	16	35.5
I.	43	32	76.7	10	23.2	5	11.6	28	65.1
II.	37	27	72.9	10	27	1	2.7	15	40.5
III.	30	21	70	16	53.3	10	33.3	19	63.3
IV.	25	19	76	10	40	13	52	18	71.6
V.	23	15	65.2	10	43.5	12	52.1	8	34.7
Skupaj	203	134	66.1	61	30	41	20.1	104	51.2

X.

Imenik učencev

koncem šolskega leta 1905/6.

(Debeli tisk znači odličnjake.)

Pripravljalni razred.

1. Bernik Ivan, Idrija.	13. Kenda Ivan, Idrija.
2. Bras Marij , Solkan.	14. Kobal Frančišek, Vrhpolje.
3. Bras Oton, Kastav.	15. Kogej Anton, Idrija.
4. (Bratuš Anton, Čepovan.)	16. Kogej Peter, Idrija.
5. Cigoj Henrik, Cesta.	17. Koler Frančišek, Idrija.
6. Eržen Ferdinand, Idrija.	18. (Kristan Frančišek, Idrija.)
7. Eržen Jožef, Jelični vrh.	19. Križman Stanislav, Dornberg.
8. Gabrovšek Jožef, Idrija.	20. Lampe Frančišek, Idrijski log.
9. Gruden Mihael, Idrija.	21. Lapajne Miroslav, Idrija.
10. Horvat Jožef, Idrija.	22. Lazar Ignacij, Sedlo.
11. Jazbar Anton, Idrija	23. Likar Frančišek, Vojsko.
12. Kavs Vladislav, Skrilje.	24. Močnik Anton, Srednja Kanomlja.

25. Mrovle Ivan, Idrija.
26. Novak Ivan, Idrija.
27. Nussböck Viktor, Zagorje.
28. Pečirer Julij, Idrija.
29. Penco Klement, Ljubno.
30. (Petrovčič Rafael, Idrija.)
31. Pirc Frančišek, Idrija.
32. († Pivk Valentin, Idrija.)
33. pl. Premerstein Ivan, Jelični vrh.
34. Rijavec Ivan, Idrija.
35. Rupnik Friderik, Idrija.
36. Rupnik Srečko, Idrija.
37. Semič Ivan, Šturje.
38. **Starec Vladimir**, Lokva.
39. Sterguljec Stanislav, Begunje.
40. Šinkovec Ferdinand. Sp. Idrija.
41. Šinkovec Frančišek, Idrija.
42. Šinkovec Ivan, Idrija.
43. Šotola Jaroslav, Idrija.
44. (Tschemernigg Leopold, Rabelj.)
45. Turk Ivan, Idrija.
46. Trpin Karel, Idrija.
47. Vidmar Ivan, Črni vrh.
48. Vončina Anton, Idrija.
49. Vončina Vincencij, Idrija.
50. Zajec Venceslav, Plužnje.

I. razred.

1. Bonča Ivan, Idrija.
2. Bratuš Frančišek, Idrija.
3. Brejc Avguštin, Idrija.
4. Dekleva Vladimir, Pulj.
5. Ferjančič Frančišek, Kostanjevica.
6. Gostiša Matevž, Žiri.
7. Grum Ludovik, Idrija.
8. Hammerlitz Rudolf, Radovljica.
9. Hirš Alfonz, Stras.
10. Jereb Frančišek, Idrija.
11. Jurjavčič Janez, Idrija.
12. Jurman Anton, Idrija.
13. Jurman Ivan, Idrija.
14. Kavčič Anton, Idrija.
15. Korenčan Milan, Vrhnika.
16. Kumer Alojzij, Idrija.
17. Kumer Jožef, Idrija.
18. Lapanja Ferdo, Slap.
19. Leban Ignacij, Idrija.
20. Lipužič Alojzij, Idrija.
21. Mačkovšek Frančišek, Idrija.
22. Martelanc Gustav, Barkovlje.
23. Mlekuz Oskar, Bovec.
24. Mohorič Frančišek, Idrija.
25. Mohorič Valentin, Idrija.
26. Negode Bogdan, Sv. Ivan.
27. Novak Gabriel, Idrija.
28. (Nussböck Viktor, Zagorje.)
29. Oblak Karel, Idrija.
30. Pahor Frančišek, Prvačina.
31. Pivk Leopold, Idrija.
32. Poka Ludovik, Žužemberk.
33. Poženel Anton, Idrija.
34. Rejic Frančišek, Idrija.
35. (Šabec Ivan, Trst.)
36. Sancin Ernest, Škedenj.
37. Smole Daroslav, Logatec.
38. **Sonc Stanko**, Tržišče.
39. Šinkovec Frančišek, Idrija.
40. Tomec Janko, Št. Vid.
41. Trošt Ciril, Ig.
42. Turk Vladislav, Idrija.
43. Vihar Anzelm, Idrija.
44. Vončina Anton, Idrija.
45. Vončina Rajko, Idrija.

II. razred.

1. Berginec Srečko, Serpenica.
2. Bonča Ludovik, Idrija.
3. Božič Pavel, Idrija.
4. Bratina Jožef, Otlica.
5. Brzin Karel, Ljubljana.
6. Burnik Frančišek, Idrija.
7. Cotič Julij, Trst.
8. Čeferin Karel, Idrija.
9. Črnota Ivan, Pirnica.
10. Čuk Stanislav, Idrija.
11. Ferjančič Fortunat, Idrija.
12. Gabrovšek Frančišek, Idrija.
13. Hribarnik Romvald, Voglarji.
14. Kandare Frančišek, Dane.

15. Krapš Anton, Idrija.
16. Krašna Filip, Idrija.
17. Kunc Jožef, Logatec
18. Kuštrin Alojzij, Roče.
19. Makuc Frančišek, Idrija.
20. Mazzi Emil, Novi Jork.
21. Medica Milan, Št. Peter.
22. (Novak Anton, Idrija.)
23. Paljk Leopold, Žablj.
24. Pivk Ivan, Idrija.
25. Pivk Štefan, Idrija.
26. Podobnik Anton, Idrija.

27. Prelovec Henrik, Idrija.
28. Punčuh Ludovik, Sp. Idrija.
29. Ravter Friderik, Tolmin
30. Samec Ivan, Gabrije.
31. Stubelj Radovan, Šmarje.
32. Šinkovec Ivan, Idrija.
33. Šinkovec Viktor, Idrija.
34. Tavzes Ivan, Idrija.
35. Vončina Ferdinand, Idrija.
36. Vončina Frančišek, Idrija.
37. Vončina Jožef, Idrija.
38. Vončina Valentin, Idrija.

III. razred.

1. Bevk Peter, Cerkno.
2. Erjavec Frančišek, Idrija.
3. Ferjančič Frančišek, Vipava.
4. Japelj Frančišek, Gornice.
5. Jurman Ivan, Idrija.
6. Kanduč Valentin, Idrija.
7. Karče Adalbert, Lokva.
8. Kavčič Alojzij, Idrija.
9. Kenda Henrik, Idrija.
10. Levstek Božidar, Idrija.
11. Likar Frančišek, Idrija.
12. Mlekuž Adolf, Bovec.
13. Paa Rudolf, Idrija.
14. Pahor Bogdan, Renče.
15. pl. Premerstein Maks, Tolmin.

16. Radovič Anton, Nabrežina.
17. Seljak Anton, Idrija.
18. **Sedej Anton**, Dole.
19. Strel Bogomir, Otlica.
20. Šmid Frančišek, Železniki.
21. Šušteršič Bogomir, Kropa.
22. Tavzes Rafael, Idrija.
23. Teršar Jožef, Logatec.
24. Thaler Emil, Idrija.
25. Tratnik Ivan, Idrija.
26. Troha Frančišek, Lokva.
27. Ušaj Just, Sv. Križ.
28. Vidmar Tomaž, Idrija.
29. Vončina Frančišek, Idrija.
30. Vončina Valentin, Zadlog.

IV. razred.

1. Baloh Štefan, Idrija.
2. Bizjak Filip, Gorica.
3. Gruden Jožef, Idrija.
4. (Jurman Ivan, Idrija †)
5. (Jurman Matej, Idrija.)
6. Korče Ivan, Hofederšica.
7. Lapajne Frančišek, Idrija.
8. Lapajne Ivan, Idrija.
9. Mihevc Anton, Logatec.
10. Mikuž Frančišek, Idrijski log.
11. Novak Frančišek, Idrija.
12. (Novak Ivan, Idrija.)
13. Oražem Viljem, Ribnica.
14. Pelhan Ignacij, Idrija.
15. (Pivk Ivan, Idrija.)

16. (Rupnik Frančišek, Idrija.)
17. Rus Frančišek, Št. Vid.
18. Schweiger Janko, Črnomelj.
19. Slejko Makso, Žablj.
20. Stržinar Frančišek, Vrhnika.
21. Stubelj Milan, Šmarje.
22. Suttner Ferdinand, Gorica.
23. Štrempfel Ludovik, Idrija.
24. Tavzes Mihael, Idrija.
25. Tominec Albin, Polhov gradec.
26. Tschernigg Roman, Sv. Valburga.
27. Turk Frančišek, Idrija.
28. Turnher Robert, Travnik.
29. Vidmar Ivan, Idrija.

V. razred.

1. Bajt Jožef, Idrija.	14. Krulej Ernest, Laški trg.
2. Dežela Avgust, Idrija.	15. Lapajne Adolf, Idrija.
3. Ferjančič Kornelij , Celovec.	16. Lapajne Srečko, Idrija.
4. (Flander Alojzij, Idrija)	17. Lipužič Matija, Idrija.
5. Fux Karel, Metlika.	18. (Minatti Viljem, Studenec.)
6. Habe Matej, Vojsko.	19. Pavšič Rudolf, Gorica.
7. Ipavec Rafael, Idrija.	20. Prelovec Valentin, Idrija.
8. Jereb Ivan, Idrija.	21. Rus Srečko, Št. Vid.
9. Kavčič Evgen, Idrija.	22. Terpin Jožef, Idrija.
10. Kavčič Frančišek, Žiri.	23. Turk Anton , Novi kot.
11. (Klinar Konrad, Kropa.)	24. Uršič Jožef, Štorje.
12. Koler Ivan, Idrija.	25. Weiß Frančišek, Idrija.
13. Kos Anton, Idrija.	26. Zorn Avgust. Sv. Križ.

X.

Naznanilo o začetku šolskega leta 1906/7.

Šolsko leto 1906/7 se prične dne 17. septembra.

Za sprejem učencev veljajo te-le določbe:

a) Učenci, ki želijo **vstopiti v pripravljalni razred**, naj se oglase s svojimi starši ali njih namestniki **dne 16. septembra** od 8.—12. ure osebno pri ravnateljstvu ter dokažejo z rojstnim (krstnim) listom, da so že izpolnili deveto leto svoje starosti ali ga še izpolnijo v letu 1906, nadalje da so dovršili z dobrim uspehom III. razred ljudskih šol. Čitati in pisati morajo znati slovenski in nemški. Sprejem bo za vse začasen; pri komur se bo razvidelo v prvih šestih tednih, da ne more uspevati, bo moral zapustiti pripravljalni razred ter se vrniti v ljudsko šolo.

b) Učenci, ki žele **na novo vstopiti v I. razred**, naj se oglase s svojimi starši ali njih namestniki **dne 15. septembra** od 8.—12. ure osebno pri ravnateljstvu ter naj z rojstnim (krstnim) listom dokažejo, da so že izpolnili deseto leto svoje starosti ali ga izpolnijo še v letu 1906. Oni, ki so doslej pohajali ljudsko šolo, naj se izkažejo z izpričevalom, obsegajočim rede iz ve-rouka, učnega jezika (slovenskega in nemškega) in računstva.

Vsi vnanji učenci se oglase lahko tudi pismeno, poslati jim je le pravočasno gori navedeni listini.

Sprejet je učenec v I. razred šele tedaj, ko je prebil z dobrim uspehom sprejemni izpit. Pri tem izpitu se zahteva: Iz

verouka toliko znanja, kolikor se ga more pridobiti v prvih štirih razredih ljudske šole; v učnem jeziku (slovenskem in nemškem) spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih naukov iz oblikoslovja, spretnost v analizovanju prosto razširjenih stavkov, poznavanje pravopisnih pravil; v računstvu izvežbanost v štirih osnovnih računskih načinih s celimi števili.

Sprejemni izpiti se bodo vršili dne 16. septembra ob 9. uri dopoldne.

Ponavljati sprejemni izpit na istem ali kakem drugem zavodu ni dovoljeno.

Učenci, ki so bili sprejeti meseca julija v I. razred, naj pridejo šele k slovesni otvoritvi dne 17. septembra.

Tisti učenci, ki so dovršili z ugodnim uspehom pripravljalni razred, prestopijo brez izpita v I. realčni razred. Oglase naj se z izpričevalom dne 16. septembra dopoldne.

V vse druge razrede (II., III., IV., V. in VI.) se bodo sprejemali učenci dne 16. septembra dopoldne od 8.—12. ure. Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj prinese zadnje šolsko izpričevalo; oni pa, ki hočejo na zavod **vstopiti na novo**, se morajo izkazati z rojstnim (krstnim) listom in z zadnjim šolskim izpričevalom, ki je na njem zaznamovan pravilno javljen odhod.

Ob vstopu ni plačati ne sprejemnine in ne drugih denarnih prispevkov.

Učenci, ki vstopijo v II. ali višji razred na podlagi sprejemnega izpita, plačajo 24 K pristojbine.

Ponavljalni in dodatni izpiti kakor tudi sprejemni izpiti za II., III., IV. in V. razred se vrše dne 15. in 16. septembra.

Na mestni realki v Idriji ni šolnine.

Redni pouk se prične v torek dne 18. septembra.

V Idriji, meseca julija 1906.

Dr. Stanislav Beuk,

ravnatelj.

Zaznamek

znanstvenih člankov v dosedanjih izvestjih mestne realke v Idriji.

- L. 1901/2: Ustanovitev zavoda. Spisal ravnatelj Karel Pirc.
Slovenska pesem idrijskih rudarjev. Spisal Makso Pirnat.
- L. 1902/3: Kje naj postavimo mejo psihiškemu življenju v
organiški narodi? Spisal dr. S. Beuk.
Pripravniki tečaj v Idriji. Spisal Makso Pirnat.
Kratek popis novega realčnega poslopja. Spisal
ravnatelj Karel Pirc.
- L. 1903/4: Začetni pouk v prostem risanju na realkah. Spisal
Vinko Levičnik.
† Ivan Rode. Nekrolog. Napisal M. Pirnat.
- L. 1904/5: † Ravnatelj Karel Pirc. Nekrolog. Napisal dr. S.
Beuk.
Bernoullijeva lemniskata. Spisal dr. S. Beuk.
Rudniško gledališče v Idriji. Spisal Makso Pirnat.
Govor ob stoletnici Schillerjeve smrti. M. Pirnat.
- L. 1905/6: Nekaj fizikalnih polzkusov. Spisal Julij Nardin.
Učni načrt za telovadbo v realkah. Napisal Iv.
Bajželj.

